

Kapitel 1

Lovens formål

§ 1. Formålet med loven er at fremme dansk forskning, teknologiudvikling og innovation gennem rådgivning og tilskud til forskning af høj kvalitet.

Stk. 2. Loven fastlægger rammerne for:

- 1) Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd.
- 2) Danmarks Frie Forskningsfond.

Kapitel 2

Definitioner

§ 2. I denne lov forstås ved:

- 1) Anerkendte forskere: Personer, der i en årrække på videnskabeligt plan aktivt har beskæftiget sig med forskning, og som er på mindst lektor- eller seniorforsknerniveau.
- 2) Forskningskyndige: Personer på ph.d.-niveau, som enten i en årrække på nationalt eller internationalt plan har opnået indsigt i eller erfaring med varetagelse af forskningsopgaver eller på ledelsesplan i en institution, organisation eller virksomhed har beskæftiget sig indgående med forskningsadministration, forskningsledelse, forskningsformidling eller forskningspolitik.

Kapitel 3

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd

§ 3. Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd er et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning.

Stk. 2. Rådets virksomhed finansieres på de årlige bevillingslove.

§ 4. Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd har til formål at fremme udviklingen af dansk forskning, teknologiudvikling og innovation til gavn for samfundet.

Stk. 2. Rådet giver uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og øvrige ministre uafhængig og sagkyndig rådgivning om forskning, teknologiudvikling og innovation på overordnet niveau, herunder om kommende behov.

Stk. 3. Rådet giver rådgivning efter anmodning eller på eget initiativ.

Stk. 4. Rådet formidler bredt sin rådgivning efter stk. 2 og 3.

§ 5. Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd skal inddrage relevante nationale og internationale erfaringer og tendenser i sin rådgivning. Rådgivningen skal være baseret på dokumentation, undersøgelser, analyser og evalueringer inden for forskning, teknologiudvikling og innovation.

§ 6. Rådet fremlægger efter offentlig debat en årlig rapport, der indeholder rådets vurdering af den generelle udvikling, kvalitet i international sammenhæng og samfundsmæssig relevans i dansk forskning, teknologiudvikling og innovation samt rådets anbefalinger på baggrund heraf.

§ 7. Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd består af en formand og otte øvrige medlemmer.

Stk. 2. Rådsmedlemmerne, herunder formanden, udpeges af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenkab efter åbent opslag.

Stk. 3. Rådsmedlemmerne, herunder formanden, kan ikke samtidig sidde i bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond, Danmarks Grundforskningsfond eller Danmarks Innovationsfond eller i udvalg under Danmarks Frie Forskningsfond eller Danmarks Innovationsfond.

§ 8. Et flertal af medlemmerne af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, herunder formanden, skal være anerkendte forskere eller forskningskyndige.

Stk. 2. Rådet skal sammensættes sådan, at det samlet repræsenterer erfaring med

- 1) forskning, teknologiudvikling og innovation i offentligt regi, herunder offentlig-privat forsknings- og innovationssamarbejde,
- 2) forskning, teknologiudvikling og innovation i privat regi, herunder i små og mellemstore virksomheder,
- 3) forskning, teknologiudvikling og innovation i internationalt regi, og
- 4) anvendelse og kommercialisering af forskningsresultater.

§ 9. Medlemmerne af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, herunder formanden, udpeges for en periode på indtil 3 år. Genudpegning er mulig, indtil et medlem har været udpeget i samlet 6 år, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Uddannelses- og forskningsministeren kan undtagelsesvis forlænge udpegningsperioderne for rådsmedlemmerne, herunder formanden, for en begrænset periode ud over de perioder, som er anført i stk. 1.

§ 10. Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd udarbejder en forretningsorden, som offentliggøres på rådets hjemmeside efter orientering af uddannelses- og forskningsministeren.

§ 11. Sekretariatsbetjeningen af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd varetages af en særlig enhed i Uddannelses- og Forskningsministeriet eller en særlig enhed i en statslig myndighed under ministeriet.

Kapitel 4

Danmarks Frie Forskningsfond

§ 12. Danmarks Frie Forskningsfond er et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning.

Stk. 2. Fondens virksomhed finansieres ved en grundbevilling på de årlige bevillingslove. Fonden kan derudover tildeles særlige bevillinger på de årlige bevillingslove.

Stk. 3. Fonden kan modtage tilskud og gaver fra anden side end bevillingslovene.

§ 13. Danmarks Frie Forskningsfond har til hovedformål at styrke kvaliteten af dansk forskning ved at give tilskud inden for sin grundbevilling til konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer.

Stk. 2. Fondens tilskud efter stk. 1 skal gives til enkelte videnskabelige forskningsområder, til tværvideenskabelig forskning og til dansk forsknings internationale aktiviteter.

Stk. 3. Fonden skal udvikle det forskningsfaglige niveau i Danmark og skal prioritere mulighederne for nybrud i forskningen.

Stk. 4. Fonden skal bidrage til at styrke formidlingen af forskningsresultater.

§ 14. Danmarks Frie Forskningsfond skal give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter inden for politisk fastsatte temaer eller virkemidler, når der er fastsat særlig bevilling hertil på de årlige bevillingslove.

§ 15. Danmarks Frie Forskningsfond kan deltage i internationalt forskningssamarbejde inden for fondens bevillingsfunktion, hvis samarbejdet vurderes at være til gavn for dansk forskning.

Stk. 2. Fonden kan som led i arbejdet efter stk. 1 beslutte at fordele op til 20 pct. af fondens årlige grundbevilling til internationale fora, der er snævrere afgrænset end efter § 13, stk. 1.

§ 16. Danmarks Frie Forskningsfond rådgiver uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og øvrige ministre om forskning inden for alle videnskabelige forskningsområder.

Stk. 2. Fonden giver rådgivning efter anmodning eller på eget initiativ.

Stk. 3. Fonden bistår efter anmodning Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, Danmarks Akkrediteringsinstitution og Akkrediteringsrådet med rådgivning om forskning.

Stk. 4. Fonden kan efter anmodning bistå offentlige og private institutioner med rådgivning om forskning. Hvis der anmodes om bistand til vurdering af ansøgninger, kan fonden yde rådgivningen ved at anvise navne på anerkendte forskere uden for fonden.

Bestyrelse

§ 17. Danmarks Frie Forskningsfond ledes af en bestyrelse.

§ 18. Bestyrelsen består af en formand og otte øvrige medlemmer, som alle skal være anerkendte forskere.

Stk. 2. Bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, udpeges af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab efter afholdelse af åbent opslag.

Stk. 3. Bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, kan ikke samtidig sidde i Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, bestyrelsen for Danmarks Grundforskningsfond eller Danmarks Innovationsfond eller i udvalg under Danmarks Frie Forskningsfond.

§ 19. Bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, udpeges for en periode på indtil 4 år. Genudpegningsperiode er mulig, indtil et medlem har været udpeget i samlet 6 år, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Uddannelses- og forskningsministeren kan undtagelsesvis forlænge udpegningsperioderne for bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, for en begrænset periode ud over de perioder, som er anført i stk. 1.

§ 20. Bestyrelsen udarbejder en forretningsorden, udformer hvert tredje år fondens strategi og afgiver en årlig beretning om fondens virke.

Stk. 2. Bestyrelsens forretningsorden, strategi og beretning, jf. stk. 1, skal offentliggøres på fondens hjemmeside efter orientering af uddannelses- og forskningsministeren.

Udvalg

§ 21. Bestyrelsen nedsætter og navngiver efter egen vurdering op til seks stående udvalg til at tildele bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter efter § 13, stk. 1, og bistå med rådgivning efter § 16.

Stk. 2. Bestyrelsen fastlægger grænserne mellem de stående udvalg, så udvalgene tilsammen dækker alle videnskabelige forskningsområder. Opdelingen mellem udvalgene tilpasses løbende den forskningsfaglige udvikling.

Stk. 3. Som ét af de stående udvalg efter stk. 1 kan bestyrelsen nedsætte et tværfagligt udvalg, som kan bestå af medlemmer af de andre stående udvalg, til varetagelse af tværfaglige opgaver.

Stk. 4. Bestyrelsen kan nedsætte særlige ad hoc udvalg til at tildele bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter efter § 14.

§ 22. Bestyrelsen har ikke selv bevillingskompetence.

Stk. 2. Bestyrelsen fordeler midler fra grundbevillingen til de stående udvalg, jf. § 21, stk. 1, der inden for hver sit område tildeler bevillinger.

Stk. 3. Bestyrelsen kan mellem de stående udvalg fordele op til 20 pct. af midlerne efter stk. 2 til særlige initiativer, herunder tværfaglige og tværgående initiativer.

Stk. 4. Bestyrelsen fordeler særlige bevillinger til særlige ad hoc udvalg, jf. § 21, stk. 4, eller til de stående udvalg.

§ 23. Bestyrelsen udpeger op til 75 medlemmer, herunder formænd, til de stående udvalg, jf. § 21, stk. 1.

Stk. 2. Udvalgsmedlemmerne, herunder formænd, jf. stk. 1, skal være anerkendte forskere.

Stk. 3. Udvalgsmedlemmerne, herunder formænd, jf. stk. 1, udpeges i deres personlige egenskab efter afholdelse af åbent opslag. Der skal i det enkelte stående udvalg være bred faglig dækning inden for udvalgets virke og bred erfaring både inden for dansk og international forskning.

Stk. 4. Udvalgsmedlemmerne, herunder formænd, jf. stk. 1, kan ikke samtidig sidde i Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, eller i bestyrelsen for Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Innovationsfond eller Danmarks Frie Forskningsfond.

§ 24. Udvalgsmedlemmer, herunder formænd, til de stående udvalg, jf. § 21, stk. 1, udpeges for en periode på indtil 4 år. Genudpegning er mulig, indtil et medlem har været udpeget i samlet 6 år, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Bestyrelsen kan undtagelsesvis forlænge udpegningsperioderne for udvalgsmedlemmerne, herunder formænd, for en begrænset periode ud over de perioder, som er anført i stk. 1.

§ 25. Bestyrelsen udpeger et begrænset antal medlemmer, herunder formænd, til de særlige ad hoc udvalg, jf. § 21, stk. 4.

Stk. 2. Udvalgsmedlemmerne, herunder formænd, jf. stk. 1, skal være anerkendte forskere.

Stk. 3. Udvalgsmedlemmerne, herunder formænd, jf. stk. 1, udpeges i deres personlige egenskab for en begrænset periode.

§ 26. Udvalgene udarbejder en forretningsorden, der godkendes af bestyrelsen og offentliggøres på fondens hjemmeside.

Sekretariat

§ 27. Sekretariatsbetjeningen af Danmarks Frie Forskningsfond varetages af Uddannelses- og Forskningsministeriet eller en eller flere statslige myndigheder under ministeriet.

Bevillingsfunktion m.v.

§ 28. Danmarks Frie Forskningsfond skal tildele bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter efter § 13, stk. 1, og § 14 efter ansøgning i åben konkurrence på baggrund af offentliggjorte kriterier. Ansøgningerne undergives en forskningsfaglig kvalitetsvurdering under relevant inddragelse af eksterne bedømmere.

Stk. 2. Fondens bevillingsfunktion skal varetages efter ensartede retningslinjer og opslag, der er fastsat af bestyrelsen og offentliggjort på fondens hjemmeside.

Stk. 3. En bevilling tildeles en person eller en juridisk enhed efter fondens vurdering i forhold til det konkrete virkemiddel.

§ 29. Danmarks Frie Forskningsfond kan alene fordele midler til tildeling i internationale fora efter § 15, stk. 2, hvis bevillingerne bliver tildelt i åben konkurrence og efter en forskningsfaglig kvalitetsvurdering.

§ 30. Danmarks Frie Forskningsfonds bevillingsfunktion udøves i koordination med Danmarks Innovationsfond, Danmarks Grundforskningsfond og andre relevante aktører.

§ 31. Danmarks Frie Forskningsfond kan efter en konkret vurdering fastsætte en karenperiode for en ansøger i op til 2 år i følgende tilfælde:

1) Ansøger har indsendt en ansøgning, der kvalitetsmæssigt ligger langt fra at komme i betragtning.

2) Ansøger er kendt videnskabeligt uredelig.

Stk. 2. Kriterierne for fastsættelse af en karenperiode efter stk. 1 skal være offentliggjort på forhånd.

§ 32. Uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om Danmarks Frie Forskningsfonds bevillingsfunktion, herunder om:

- 1) Indkaldelse af ansøgninger og kravene hertil.
  - 2) Formkrav, herunder om digital kommunikation og om tidsfrister.
  - 3) Mulighed for afvisning af ansøgninger som følge af manglende overholdelse af formkrav.
  - 4) Økonomiske og administrative vilkår, der kan stilles som betingelse for tildeling og anvendelse af en bevilling.
  - 5) Adgang til at begrænse mulighederne for genansøgning ved at fastsætte en karenperiode.
  - 6) Vilkår for bevillingsmodtageres regnskabsaflæggelse, faglig afrapportering og revision, herunder krav om bevillingsmodtageres deltagelse i evalueringer også efter bevillingens ophør.
  - 7) Bortfald af bevilling og tilbagebetaling af udbetalt tilskud i tilfælde, hvor bevillingsmodtager har misligholdt betingelserne for bevillingen.
  - 8) Rammerne for vurdering af inhabilitet.
- Stk. 2.* Uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om adgang til delegation inden for Danmarks Frie Forskningsfond, herunder til sekretariatet, af bevillings- og rådgivningskompetence.

Klageadgang

- § 33.** Danmarks Frie Forskningsfonds afgørelser om bevilling efter § 13, stk. 1, og § 14 kan for så vidt angår retlige spørgsmål indbringes for uddannelses- og forskningsministeren senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.
- Stk. 2.* Klagen sendes til Danmarks Frie Forskningsfond. Fonden skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, snarest videresende klagen, sagens dokumenter samt fondens udtalelse til sagen til uddannelses- og forskningsministeren.
- Stk. 3.* Uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler for klagebehandlingen.

Kapitel 5

Tilsyn og bemyndigelse

- § 34.** Uddannelses- og forskningsministeren fører tilsyn med Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond.

- § 35.** Uddannelses- og forskningsministeren kan bemyndige en statslig myndighed under ministeriet eller andre statslige myndigheder efter forhandling med vedkommende minister til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt uddannelses- og forskningsministeren.

Stk. 2. Uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages.

Stk. 3. Uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.

Kapitel 6

Ændringer i anden lovgivning

Uddannelses- og Forskningsministeriet

- § 36.** I lov om Danmarks Grundforskningsfond, jf. lovbekendtgørelse nr. 367 af 10. april 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, nr. 2, ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

2. I § 5, 1. pkt. ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond« og »lov om forskningsrådgivning m.v.« til: »lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond«.

§ 37. I lov nr. 306 af 29. marts 2014 om Danmarks Innovationsfond foretages følgende ændring:

1. I § 8, stk. 1, 2. pkt. og § 18, stk. 2, 2. pkt., ændres »lov om forskningsrådgivning m.v.« til: »lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond«.

§ 38. I lov om sektorforskningsinstitutioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 581 af 1. juni 2014, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 3, § 3, stk. 2 og § 4, stk. 7, 2. pkt., ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

2. I § 4, stk. 7., 1. pkt., ændres »lov om forskningsrådgivning« til: »lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond«.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet

§ 39. I lov nr. 536 af 6. juni 2007 om De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland, som ændret ved § 4 i lov nr. 310 af 29. marts 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 10, stk. 2, 2. pkt., ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

Finansministeriet

§ 40. I lov om Det Økonomiske Råd og Det Miljøøkonomiske Råd, jf. lovbekendtgørelse 1054 af 21. august 2007, som ændret ved lov nr. 583 af 18. juni 2012, foretages følgende ændring:

1. I § 2, stk. 3, 4. pkt. og stk. 4, 4. pkt., ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

Kulturministeriet

§ 41. I lov nr. 224 af 27. marts 1996 om forskning ved arkiver, biblioteker, museer m.v., som ændret ved § 14 i lov nr. 1373 af 28. december 2011 og § 7 i lov nr. 310 af 29. marts 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 4, stk. 2, 1. pkt., ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

§ 42. I folkeoplysningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 854 af 11. juli 2011, som ændret ved § 2 i lov nr. 444 af 23. maj 2012, § 8 i lov nr. 310 af 29. marts 2014 og § 3 i lov nr. 552 af 2. juni 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 47, stk. 2, nr. 1, ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

Miljø- og Fødevarerministeriet

§ 43. I fiskeriloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 568 af 21. maj 2014, foretages følgende ændring:

1. I § 104, stk. 1, 5. pkt., ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

§ 44. I landbrugsstøtteloven, jf. lovbekendtgørelse 1586 af 14. december 2015, foretages følgende ændring:

1. I § 8, stk. 2, 2. pkt., stk. 3, 3. pkt., og stk. 4, 2. pkt., ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

Sundheds- og Ældreministeriet

§ 45. I lov nr. 593 af 14. juni 2011 om videnskabetisk behandling af sundhedsvidenskabelige forskningsprojekter, som ændret ved lov nr. 604 af 18. juni 2012, § 6 i lov nr. 310 af 29. marts 2014 og § 37 i lov nr. 620 af 8. juni 2016, foretages følgende ændring:

1. I § 38, stk. 1, nr. 2, ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

Skatteministeriet

§ 46. I kildeskatteloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 117 af 29. januar 2016, som ændret ved § 3 i lov nr. 1884 af 29. december 2015, § 2 i lov nr. 428 af 18. maj 2016 og § 8 i lov nr. 652 af 8. juni 2016, foretages følgende ændring:

1. I § 48 E, stk. 4, ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond« og »lov om forskningsrådgivning m.v.« til: »lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond«.

§ 47. I ligningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1162 af 1. september 2016, foretages følgende ændring:

1. I § 8 H, stk. 2, 2. pkt., ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

Udenrigsministeriet

§ 48. I lov nr. 554 af 18. juni 2012 om Dansk Institut for Internationale Studier, som ændret ved lov nr. 656 af 12. juni 2013, foretages følgende ændring:

1. I § 3, stk. 2, nr. 1, ændres »Det Frie Forskningsråd« til: »Danmarks Frie Forskningsfond«.

Kapitel 7

Ikrafttræden, overgangsbestemmelser og territorial gyldighed

§ 49. Loven træder i kraft den [1. juli 2017].

Stk. 2. Lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 365 af 10. april 2014, ophæves.

Stk. 3. Bekendtgørelse nr. 322 af 30. marts 2014 om bevillingsfunktionen m.v. under Det Frie Forskningsråd forbliver i kraft, indtil den ændres eller ophæves.

Stk. 4. Bemyndigelser udstedt til Det Frie Forskningsråds sekretariat i medfør af lov om forskningsrådgivning m.v. forbliver i kraft, indtil de ændres eller ophæves.

Stk. 5. Medlemmer af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd fortsætter som medlemmer indtil udløbet af deres nuværende periode med mulighed for genudpegning, hvis genudpegning kan ske efter de nye regler.

Stk. 6. Medlemmer af bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd fortsætter som medlemmer af bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond indtil udløbet af deres nuværende periode med mulighed for genudpegning, hvis genudpegning kan ske efter de nye regler.

Stk. 7. De nuværende faglige forskningsråd fortsætter som stående udvalg efter denne lov, indtil bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond beslutter andet.

Stk. 8. Medlemmer af faglige forskningsråd under Det Frie Forskningsråd fortsætter som medlemmer af de stående udvalg under Danmarks Frie Forskningsfond med mulighed for genudpegning, hvis genudpegning kan ske efter de nye regler.

Stk. 9. [Overgangsbestemmelse for klagesager]

§ 50. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund
3. Lovforslagets indhold
  - 3.1. Ny, samlet og struktureret hovedlov
  - 3.2. Lovens formåls- og definitionsbestemmelser
    - 3.2.1. Gældende ret
    - 3.2.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.3. Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd
    - 3.3.1. Gældende ret
    - 3.3.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.4. Danmarks Frie Forskningsfond
    - 3.4.1. Gældende ret
    - 3.4.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
      - 3.4.2.1. Nyt navn
      - 3.4.2.2. Status som uafhængigt organ
      - 3.4.2.3. Fondens formål og opgaver
      - 3.4.2.4. Adgang til at udføre allokeringsopgaver vedrørende midler til tematisk forskning
      - 3.4.2.5. Organisering af fonden, herunder bestyrelsens ledelsesret og kompetence til at udpege medlemmer til udvalg
      - 3.4.2.6. Præcisering af sekretariatets status ved delegation
      - 3.4.2.7. Bevillingsfunktion
      - 3.4.2.8. Mulighed for fastsættelse af karenperiode
      - 3.4.2.9. Bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler
      - 3.4.2.10. Klageadgang og indførsel af remonstrationsordning
  - 3.5. Tilsyn og bemyndigelse
    - 3.5.1. Gældende ret
    - 3.5.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
  - 3.6. Ændringer i anden lovgivning
    - 3.6.1. Gældende ret
    - 3.6.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget har til formål at etablere en ny, samlet og struktureret regulering af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Det Frie Forskningsråd, som foreslås navngivet Danmarks Frie Forskningsfond.

Lovforslaget bygger på aftale af [...] om rammerne for Danmarks Frie Forskningsfond mellem regeringen (Venstre), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti.

Det Frie Forskningsråd og Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd reguleres i dag sammen med Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed i lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 365 af 10. april 2014. Samtidig med dette lovforslag fremsætter regeringen forslag til ny hovedlov om videnskabelig uredelighed m.v. Sammen skal de to lovforslag erstatte lov om forskningsrådgivning m.v.

For så vidt angår reguleringen af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd foreslås ikke materielle ændringer.

For så vidt angår reguleringen af Det Frie Forskningsråd foreslås navnlig fire nye elementer, herunder nyt navn (Danmarks Frie Forskningsfond), mulighed for at fastsætte karenperiode for ansøgere, adgang til at udføre allokeringssopgaver vedrørende midler til tematisk forskning samt kompetence for bestyrelsen til at udpege medlemmer til underliggende udvalg. Danmarks Frie Forskningsfond vil som Det Frie Forskningsråd fortsat have til hovedformål at give tilskud til forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer.

Endelig foreslås visse ændringer og justeringer af mere teknisk karakter.

2. Baggrund for lovforslaget

Reguleringen af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Det Frie Forskningsråd har sit udspring i den politiske aftale om en reform af forskningsrådssystemet, som blev vedtaget i 2002. Reformen blev implementeret gennem Folketingets vedtagelse i 2003 af lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lov nr. 405 af 28. maj 2003.

Da lov om forskningsrådgivning m.v. trådte i kraft den 1. januar 2004, regulerede den Danmarks Forskningspolitiske Råd (nu Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd), Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd, Koordinationsudvalget og Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

Efterfølgende har Folketinget vedtaget en række ændringslove til lov om forskningsrådgivning m.v. Ændringerne er bl.a. foretaget på baggrund af to aftaler på området, henholdsvis aftale af 17. december 2009 om revision af lov om forskningsrådgivning og aftale af 3. oktober 2013 om Danmarks Innovationsfond. Aftalen fra 2009 omhandlede bl.a. nedlæggelse af Koordinationsudvalget. Aftalen fra 2013 angik bl.a. nedlæggelse af Det Strategiske Forskningsråd i forbindelse med etablering af Danmarks Innovationsfond samt justerede rammer for Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd. De senere lovændringer har medført, at flere kapitler og paragraffer i loven er ophævet. I sin nuværende form fremstår loven dermed mindre hensigtsmæssigt opbygget.

I efteråret 2014 blev der foretaget en international evaluering af Det Frie Forskningsråd. Evalueringen var meget positiv, men indeholdt dog enkelte anbefalinger til ændringer af rammerne i loven.

Som nævnt i afsnit 1 fremsætter regeringen samtidig med dette lovforslag forslag til ny hovedlov om videnskabelig uredelighed m.v., hvor der bl.a. foreslås ændringer vedrørende håndtering af sager om videnskabelig uredelighed. Sådanne sager vil dermed ikke fremadrettet blive reguleret af lov om forskningsrådgivning m.v.

På ovenstående baggrund blev der den [...] 2016 indgået en politisk aftale mellem regeringen (Venstre), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti om rammerne for Danmarks Frie Forskningsfond. Parterne er med aftalen enige om at videreføre de store dele af den gældende regulering, som har fungeret tilfredsstillende for Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Det Frie Forskningsråd.

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd fik justeret rammerne ved lovændring i 2014 på baggrund af den politiske aftale fra 2013 nævnt ovenfor, og parterne er enige om ikke at foretage yderligere materielle ændringer i disse rammer.

For så vidt angår Det Frie Forskningsråd er parterne enige om nyt navn (Danmarks Frie Forskningsfond), mulighed for at fastsætte karenperiode for ansøgere, adgang til at udføre allokeringssopgaver vedrørende midler til tematisk forskning samt kompetence for bestyrelsen til at udpege medlemmer til underliggende udvalg.

Endelig er parterne enige om at foretage visse ændringer og justeringer af mere teknisk karakter, særligt opdatering af lovens formåls- og definitionsbestemmelse, præcisering af organernes retlige status, fleksibilitet ved tildeling af bevilling samt indførelse af remonstrationsordning ved klage.

3. Lovforslagets indhold

3.1. Ny, samlet og struktureret hovedlov

I overensstemmelse med politisk aftale af XX 2016 om rammerne for Danmarks Frie Forskningsfond foreslås en ny hovedlov, der viderefører de store dele af den gældende regulering, som har fungeret tilfredsstillende for Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Det Frie Forskningsråd. Med lovforslaget ophæves lov om forskningsrådgivning m.v..

Lovforslaget lægger op til en ny, samlet og struktureret opbygning af reguleringen af de to organer.

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd fik justeret rammerne ved lovændring i 2014, og der foreslås ikke indholdsmæssige ændringer af rammerne for dette organ. Der foreslås dog en lovfæstelse af rådets status som uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning, ligesom der foreslås visse sproglige præciseringer bl.a. i forhold til rådets formål samt udpegning af medlemmer og sammensætning af rådet.

For så vidt angår Det Frie Forskningsråd foreslås nyt navn (Danmarks Frie Forskningsfond), en lovfæstelse af fondens status som uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning, udvidet mulighed for at udføre allokeringssopgaver vedrørende midler til tematisk forskning, mulighed for at fastsætte karenstid for ansøgere, kompetence for bestyrelsen til at udpege medlemmer og formænd til underliggende udvalg, fleksibilitet ved tildeling af bevilling samt indførelse af remonstrationsordning ved klage. Herudover foreslås visse sproglige præciseringer af opgaver m.v.

3.2. Lovens formåls- og definitionsbestemmelser

3.2.1. Gældende ret

Af den gældende lov fremgår, at uddannelses- og forskningsministeren til styrkelse af forskningskvaliteten, koordinering og internationalisering af dansk forskning og formidling og anvendelse af forskningsresultater nedsætter Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Det Frie Forskningsråd.

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd har efter loven til hovedformål at fremme udviklingen af dansk forskning, teknologiudvikling og innovation til gavn for samfundet ved at give uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og øvrige ministre en uafhængig og sagkyndig rådgivning inden for forskning, teknologiudvikling og innovation på overordnet niveau. Rådet har alene en rådgivningsfunktion.

Det Frie Forskningsråd har både en bevillingsfunktion og en rådgivningsfunktion. Rådet har til hovedformål at støtte konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer og give rådgivning om forskning i tilknytning hertil.

Den gældende lov indeholder definitioner på anerkendte forskere, forskningskyndige samt rådgivning om forskning.

Anerkendte forskere defineres som personer, der i en årrække på videnskabeligt plan aktivt har beskæftiget sig med forskning, og som er på mindst lektor- eller seniorforsknerniveau. Forskningskyndige defineres som personer på ph.d.-niveau, som enten i en årrække på nationalt eller internationalt plan har opnået indsigt i eller erfaring med varetagelse af forskningsopgaver eller på ledelsesplan i en institution, organisation eller virksomhed har beskæftiget sig indgående med forskningsadministration, forskningsledelse, forskningsformidling eller forskningspolitik. Endelig defineres rådgivning om forskning som rådgivning, der kan vedrøre alle aspekter af forskning, herunder politiske og faglige aspekter.

3.2.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med henblik på alene at reflektere de opgaver, som de to organer skal løse, foreslås det, at lovens overordnede formålsbestemmelse opdateres. Med den foreslåede § 1 vil formålet med loven herefter være at fremme dansk forskning, teknologiudvikling og innovation gennem rådgivning og tilskud til forskning af høj kvalitet. Det følger videre, at loven fastlægger rammerne for Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond. Det foreslås derudover, at begge organer bibeholder sin egen, mere detaljerede formålsbestemmelse, jf. forslagene til §§ 4 og 12.

Det foreslås i § 2 at videreføre de gældende definitioner af anerkendte forskere og forskningskyndige. Den gældende definition af rådgivning om forskning foreslås derimod ikke videreført. Det vurderes, at definitionen over tid har mistet sin betydning.

3.3. Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd

3.3.1. Gældende ret

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd er reguleret ved lov om forskningsrådgivning m.v. Rådet har eksisteret i sin nuværende form siden den 1. april 2014. Før det har Danmarks Forskningspolitiske Råd (2004-2014), Danmarks Forskningsråd (1996-2003) og tidligere endnu Forskningspolitisk Råd (1989-1996) været politisk rådgivningsorgan på forskningsområdet.

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd har til hovedformål at fremme udviklingen af dansk forskning, teknologiudvikling og innovation til gavn for samfundet ved at give uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og øvrige ministre en uafhængig og sagkyndig rådgivning inden for forskning, teknologiudvikling og innovation på overordnet niveau. Rådgivningen skal være baseret på dokumentation, undersøgelser, analyser og evalueringer inden for forskning, teknologiudvikling og innovation. Rådet skal desuden styrke formidlingen af dansk politik inden for forskning, teknologiudvikling og innovation.

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd fremlægger en årlig rapport, der indeholder rådets vurdering af og anbefalinger til den generelle udvikling i dansk forskning, teknologiudvikling og innovation, herunder kvalitet i international sammenhæng og samfundsmæssig relevans.

Af den gældende lov fremgår det ikke eksplicit af lovbestemmelserne, hvilken retlig status Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd har. Det fremgår af lovbemærkningerne fra 2003, at der med loven ikke var tilsigtet ændringer i rådets hidtidige status som særligt statsligt forvaltningssubjekt.

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råds udtalelser kan efter den gældende lov ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Af lovbemærkningerne til bestemmelsen fremgår, at bestemmelsen alene er en præcisering af, at der ikke er

administrativ rekursadgang over udtalelser og vurderinger afgivet af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd. Som et uafhængigt råd, der alene giver forskningspolitisk rådgivning, udfærdiger rådet ikke retsakter i forvaltningsretlig forstand, og det indgår ikke i det almindelige administrative hierarki.

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd består af en formand og 8 øvrige medlemmer. Formanden og de øvrige medlemmer af rådet udpeges af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab, i praksis efter åbent opslag. Medlemmerne udpeges for 3 år med mulighed for genudpegning én gang. Et flertal af rådets medlemmer, herunder formanden, skal være anerkendte forskere eller forskningskyndige. Rådet skal sammensættes sådan, at det samlet repræsenterer erfaring med 1) forskning, teknologiudvikling og innovation i både offentligt og privat regi, herunder offentlig-privat forsknings- og innovationssamarbejde, 2) anvendelse og kommerialisering af forskningsresultater, 3) teknologiudvikling og innovation i det private erhvervsliv, herunder i små og mellemstore virksomheder, og 4) forskning, teknologiudvikling og innovation i internationalt regi.

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd sekretariatsbetjenes af en særlig enhed i Styrelsen for Forskning og Innovation under Uddannelses- og Forskningsministeriet.

3.3.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

For så vidt angår Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd foreslås det at videreføre de eksisterende rammer. Der foreslås således ikke indholdsmæssige ændringer. Der foreslås dog en lovfæstelse af visse forhold, ligesom der foreslås visse sproglige præciseringer.

Det foreslås i § 3 at lovfæste, at Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd er et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning. Der er dermed som hidtil tale om en selvstændig offentlig myndighed, inden for den statslige forvaltning, men uden for det administrative hierarki, og rådet er derved ikke underlagt uddannelses- og forskningsministerens instruktionsbeføjelse. Rådet er i hele sin virksomhed som hidtil er underlagt de love og andre gældende regler, som regulerer offentlig virksomhed. Det foreslås præciseret, at rådets virksomhed finansieres på de årlige bevillingslove.

Rådet formålsbestemmelser foreslås videreført i § 4, således at rådet har til formål at fremme udviklingen af dansk forskning, teknologiudvikling og innovation til gavn for samfundet. Rådet giver uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og øvrige ministre uafhængig og sagkyndig rådgivning om forskning, teknologiudvikling og innovation på overordnet niveau, herunder om kommende behov. Rådet giver rådgivning efter anmodning eller på eget initiativ. Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd formidler bredt sin rådgivning.

Det foreslås i § 5, at rådet som hidtil skal inddrage relevante nationale og internationale erfaringer og tendenser i sin rådgivning. Rådgivningen skal være baseret på dokumentation, undersøgelser, analyser og evalueringer inden for forskning, teknologiudvikling og innovation.

Det foreslås i § 6 præciseret, at rådet efter offentlig debat fremlægger en årlig rapport, der indeholder rådets vurdering af og anbefalinger til den generelle udvikling i dansk forskning, teknologiudvikling og innovation, herunder kvalitet i international sammenhæng og samfundsmæssig relevans.

Med § 7 foreslås, at Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd som hidtil består af en formand og otte øvrige medlemmer. Rådsmedlemmerne, herunder formanden, udpeges af som hidtil af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab, idet det præciseres, at udpegningen sker efter åbent opslag, som det også er sket i praksis. Rådsmedlemmerne, herunder formanden, kan som hidtil ikke samtidig sidde i bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond, Danmarks Grundforskningsfond eller Danmark Innovationsfond eller i udvalg under Danmarks Frie Forskningsfond eller Danmarks Innovationsfond.

Det foreslås i § 8 at videreføre, at et flertal af medlemmerne af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, herunder formanden, skal være anerkendte forskere eller forskningskyndige. Der foreslås en sproglig justering med forslaget om, at rådet skal sammensættes sådan, at det samlet repræsenterer erfaring med 1) forskning, teknologiudvikling og innovation i offentligt regi, herunder offentlig-privat forsknings- og innovationssamarbejde, 2) forskning, teknologiudvikling og innovation i privat regi, herunder i små og mellemstore virksomheder, 3) forskning, teknologiudvikling og innovation i internationalt regi, og 4) anvendelse og kommerialisering af forskningsresultater.

Med § 9 foreslås en lidt mere fleksibel model for udpegning end hidtil, idet det foreslås, at medlemmerne af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, herunder formanden, udpeges for en periode på indtil 3 år, og at genudpegning er mulig, indtil et medlem har været udpeget i samlet 6 år. Som hidtil foreslås, at Uddannelses- og forskningsministeren undtagelsesvis kan forlænge udpegningsperioderne for rådsmedlemmerne, herunder formanden, for en begrænset periode ud over de normale udpegningsperioder.

I § 10 foreslås, at rådet udarbejder en forretningsorden, som offentliggøres på rådets hjemmeside efter orientering af uddannelses- og forskningsministeren. Kravet om offentliggørelse er begrundet i hensynet til åbenhed om rådet virksomhed, mens det tidligere krav om godkendelse fra uddannelses- og forskningsministeren ikke findes nødvendig.

Endelig foreslås i § 11, at sekretariatsbetjeningen af rådet som hidtil varetages af en særlig enhed i Uddannelses- og Forskningsministeriet eller i en særlig enhed i en statslig myndighed under ministeriet. Organisatorisk varetages sekretariatsfunktionerne således af en anden myndighed end rådet. Sekretariatet betragtes dog funktionelt som en del af det organ, det betjener, dvs. sekretariatsfunktionen anses som en del af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd.

3.4. Danmarks Frie Forskningsfond

3.4.1. Gældende ret

Det Frie Forskningsråd er i dag reguleret ved lov om forskningsrådgivning m.v. Det Frie Forskningsråd har eksisteret i sin nuværende form siden den 1. januar 2004, hvor også Det Strategiske Forskningsråd blev oprettet på baggrund af politisk aftale om reform af det forskningsrådgivende system fra 2002. Før det varetog de seks statslige forskningsråd opgaven med at udmønte forskningsbevillinger.

Det Frie Forskningsråd har til hovedformål at støtte konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer, dvs. på baggrund af forskernes individuelle ansøgning. Det helt grundlæggende fokus for rådet er således de frie emner, den åbne konkurrence og den forskningsfaglige kvalitet, ofte betegnet som excellence. Støtten uddeles i åben konkurrence og efter en forskningsfaglig kvalitetsvurdering. Rådet skal sikre støtte til både enkelte videnskabelige forskningsområder, til tværvidenskabelig forskning og til dansk forsknings internationale aktiviteter.

Det Frie Forskningsråd har ikke i dag mulighed for at fastsætte en karenstid for en ansøger med den virkning, at ansøgeren i en periode vil være afskåret fra at ansøge om bevilling.

Det Frie Forskningsråd har mulighed for i særlige tilfælde at støtte politisk prioriterede virkemidler, hvor der er givet bevilingsmæssig hjemmel hertil. Eksempelvis hvor der fra politisk hold er afsat en øremærket bevilling til udmøntning via brede opslag rubriceret efter videnskabelige hovedområder, som f.eks. bevillinger til fremme af forskningsledere el.lign. Der er derimod ikke adgang til, at rådet udmønter midler til særlige temaer, som f.eks. til forskning i bæredygtigt landbrug el.lign.

Det Frie Forskningsråd giver uddannelses- og forskningsministeren rådgivning om forskning inden for alle videnskabelige forskningsområder. Folketinget og enhver minister kan indhente tilsvarende rådgivning om forskning fra rådet. Rådgivningen sker efter anmodning eller på eget initiativ. Efter anmodning kan rådet endvidere bistå offentlige og private institutioner med rådgivning om forskning.

Af den gældende lov fremgår det ikke eksplicit af lovbestemmelserne, hvilken retlig status Det Frie Forskningsråd har. Det fremgår af lovbemærkningerne fra 2003, at der med loven ikke var tilsigtet ændringer i rådets hidtidige status som særligt statsligt forvaltningssubjekt.

Det Frie Forskningsråd består af en bestyrelse og et antal faglige forskningsråd.

Bestyrelsen består af en formand og otte øvrige medlemmer, som alle skal være anerkendte forskere. Uddannelses- og forskningsministeren udpeger formanden og medlemmerne i deres personlige egenskab. Udpegningen sker efter åbent opslag. Formand og medlemmer udpeges for en periode på 4 år. Genudpegning kan ske for 2 år.

Bestyrelsen har ikke bevillingskompetence, men nedsætter og navngiver op til seks faglige forskningsråd og fordeler rådets bevillinger på finansloven mellem de faglige forskningsråd. De faglige forskningsråd udmønter derefter bevillinger inden for hver sit område. Der er i dag nedsat fem faglige forskningsråd: Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation (FKK), Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers (FNU), Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv (FSE), Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom (FSS) og Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion (FTP).

De faglige forskningsråd kan efter loven alene tildele bevillinger personligt til hovedansøgeren. Det fremgår af lovbemærkningerne, at der er tale om lovregulering af hidtidig praksis om at udstede bevillinger til hovedansøgeren personligt, og at overhead til administration vil tilfalde den eller de institutioner el.lign., som i bevillingsperioden er berettigede dertil efter de til enhver tid gældende regler.

Uddannelses- og forskningsministeren udpeger op til 75 medlemmer til de faglige forskningsråd. Medlemmerne af de faglige forskningsråd skal som bestyrelsen være anerkendte forskere. Medlemmerne udpeges i deres personlige egenskab og således, at der i det enkelte råd opnås bred faglig dækning inden for rådets virke og bred erfaring både inden for dansk og international forskning. Medlemmerne udpeges for en periode på 4 år. Genudpegning kan ske for 2 år.

Uddannelses- og forskningsministerens udpegning af medlemmer af Det Frie Forskningsråds bestyrelse og faglige forskningsråd er omfattet af bestemmelserne om offentlige udvalg, kommissioner og lignende i lov om ligestilling af kvinder og mænd. I medfør af disse regler bør de faglige forskningsråd have en ligelig sammensætning af kvinder og mænd.

Uddannelses- og forskningsministeren er med loven bemyndiget til at fastsætte nærmere regler for rådets generelle tilskudsforudsætninger i forbindelse med bevillingsfunktionen, rådets regnskabsaflæggelse, rådets indkaldelse af ansøgninger og kravene hertil, rådets sagsbehandling i forbindelse med bevillingsfunktionen, herunder inddragelse af eksperter ved bedømmelsen af ansøgninger, rådets tildeling af stipendier til forskere og personer under forskeruddannelse og rådets adgang til delegation inden for rådet eller til sekretariatet af bevillings- og rådgivningskompetence. Uddannelses- og forskningsministeren kan endvidere fastsætte formkrav, herunder om elektronisk kommunikation og tidsfrister, herunder bestemme, at manglende overholdelse af formkrav og tidsfrister medfører, at ansøgningen kan afvises.

Af bemærkningerne til delegationsbemyndigelsen fremgår, at der alene kan fastsættes regler om delegation for sager, der ikke er praksisdannende eller -brydende, og som ikke har principiel karakter, ligesom det forudsættes, at delegationsadgangen udmøntes således, at der normalt ikke delegeres kompetence til én enkelt person. Det fremgår, at det alene er muligt at delegeres kompetence til sekretariatet i sager, der ikke kræver forskningsfaglig indsigt. Som eksempel på sager, der kan delegeres til sekretariatet, tænkes f.eks. på afgørelser om afvisning af ansøgninger fra realitetsbehandling, om ændringer i bevillinger og om godkendelse af faglig eller regnskabsmæssig afrapportering. Med hjemmel i denne bestemmelse er der udstedt bekendtgørelse nr. 322 af 30. marts 2014 om bevillingsfunktionen m.v. under Det Frie Forskningsråd, som bl.a. regulerer adgangen til delegation fra de faglige forskningsråd til sekretariatet. I forbindelse med sekretariatets afgørelser truffet efter delegation fra de faglige forskningsråd har der udviklet sig en praksis om, at afgørelser, der ikke imødekommer modtageren fuldt ud, kan påklages til rådet ud fra princippet om, at rådet er en anden myndighed end sekretariatet, der varetages af Styrelsen for Forskning og Innovation. Denne praksis fremgår tillige af de faglige forskningsråds forretningsordrer.

Det fremgår af den gældende lov, at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte regler om, at klager over retlige spørgsmål i forbindelse med afgørelser truffet af de faglige forskningsråd eller af den instans, som rådet har delegeret bevillingskompetencen til, kan indbringes for ministeren. Med hjemmel i loven har uddannelses- og forskningsministeren udstedt bekendtgørelse nr. 321 af 30. marts 2014 om klageadgang. Det fremgår her, at den som et fagligt forskningsråds afgørelse vedrører, inden 4 uger kan klage til uddannelses- og forskningsministeren over retlige spørgsmål i forbindelse med afgørelsen.

Af den gældende lov følger også, at uddannelses- og forskningsministeren fører tilsyn med bevillingsanvendelsen og legaliteten i forbindelse med Det Frie Forskningsråds arbejde. Uddannelses og forskningsministeriet har delegeret beføjelsen til Styrelsen for Forskning og Innovation i medfør af bekendtgørelse nr. 318 af 30. marts 2014 om delegation af uddannelses- og forskningsministerens beføjelser i lov om forskningsrådgivning m.v.

Det Frie Forskningsråd sekretariatsbetjenes i dag som anført ovenfor af Styrelsen for Forskning og Innovation under Uddannelses- og Forskningsministeriet.

3.4.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Det foreslås at videreføre de store dele af de eksisterende rammer for Det Frie Forskningsråd, som har fungeret tilfredsstillende. Der foreslås en lovfæstelse af visse forhold, bl.a. fondens status som uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning, ligesom visse bestemmelser foreslås justeret på baggrund af de faktiske forhold, bl.a. organets formålsbestemmelse og dele af opgavebeskrivelsen.

På baggrund af den politiske aftale af [...] 2016] foreslås også flere indholdsmæssige ændringer af reguleringen. Der foreslås således et nyt navn for organet, udvidet mulighed for at udføre allokeringsopgaver vedrørende midler til tematisk forskning, mulighed for at fastsætte karenstid for ansøgere, kompetence for bestyrelsen til at udpege medlemmer og formænd til underliggende udvalg, fleksibilitet ved tildeling af bevilling samt indførelse af remonstrationsordning ved klage.

3.4.2.1. Nyt navn

Det Frie Forskningsråd er i dag det eneste bevillingsgivende organ på forsknings- og innovationsrådet inden for uddannelses- og forskningsministeriets ressort, der benævnes råd. Da hovedformålet er at give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter foreslås, at Det Frie Forskningsråd skifter navn til Danmarks Frie Forskningsfond. Derved flytter navnet bedre med formålet og med navnene for de øvrige bevillingsgivende organer, dvs. Danmarks Grundforskningsfond og Danmarks Innovationsfond.

Forslaget om at ændre navnet har en række lovmæssige konsekvenser. Det gælder titlen på lovforslaget (forslag til lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond) og selvsagt navnet på organet igennem lovforslaget. Som konsekvens af forslaget til nyt navn foreslås det videre, at de underliggende bevilgende organer, der i dag i loven benævnes faglige forskningsråd, skifter navn til stående udvalg.

Som det nærmere gennemgås i afsnit 3.6. foreslås endvidere en række konsekvensændringer i anden lovgivning, hvor der i dag henvises til Det Frie Forskningsråd.

3.4.2.2. Status som uafhængigt organ

Det foreslås i § 12 at lovfæste, at Danmarks Frie Forskningsfond, ligesom Det Frie Forskningsråd i dag, er et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning. Der er dermed som hidtil tale om en selvstændig offentlig myndighed, inden for den statslige forvaltning, men uden for det administrative hierarki, og fonden er derved ikke underlagt uddannelses- og forskningsministerens instruktionsbeføjelse. Fondens virksomhed som hidtil er underlagt de love og andre gældende regler, som regulerer offentlig virksomhed. Det foreslås præciseret, at fondens virksomhed finansieres ved dels en grundbevilling, (der som hidtil vil variere fra år til år som led i de politiske forhandlinger om finansloven), dels eventuelle særlige bevillinger på de årlige bevillingslove. Den gældende hjemmel til at modtage tilskud og gaver fra anden side end bevillingslovene videreføres.

3.4.2.3. Fondens formål og opgaver

Det foreslås i § 13, at Danmarks Frie Forskningsfond, ligesom Det Frie Forskningsråd i dag, har til hovedformål at styrke kvaliteten af dansk forskning ved at give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer. Det helt grundlæggende fokus for fonden skal dermed fortsat være de frie emner, den åbne konkurrence og den forskningsfaglige kvalitet, ofte betegnet som excellence. Fondens tilskud skal som hidtil gives til enkelte videnskabelige forskningsområder, til tværvidenskabelig forskning og til dansk forsknings internationale aktiviteter. Fondens skal som hidtil udvikle det forskningsfaglige niveau i Danmark og skal prioritere mulighederne for nybrud i forskningen samt bidrage til at styrke formidlingen af forskningsresultater.

Som hidtil kan Danmarks Frie Forskningsfond med den foreslåede § 15 deltage i internationalt forskningssamarbejde, hvis samarbejdet vurderes at være til gavn for dansk forskning, og fonden kan som led heri beslutte at fordele op til 20 pct. af fondens årlige grundbevilling til internationale fora.

Endelig følger det af forslaget § 16, at Danmarks Frie Forskningsfond som hidtil rådgiver uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og øvrige ministre om forskning inden for alle videnskabelige forskningsområder. Fondens giver rådgivning efter anmodning eller på eget initiativ. Som hidtil bistår fonden efter Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, Danmarks Akkrediteringsinstitution og Akkrediteringsrådet med rådgivning om forskning, ligesom andre offentlige og private institutioner kan anmode fonden om med rådgivning om forskning, herunder bistand til vurdering af ansøgninger.

3.4.2.4. Adgang til at udføre allokeringssopgaver vedrørende midler til tematisk forskning

Danmarks Innovationsfond har til formål at give tilskud til udvikling af viden og teknologi, herunder højteknologi, der fører til styrkelse af forskning og innovative løsninger til gavn for vækst og beskæftigelse i Danmark. Fondens fokus er således rettet mod erhvervslivet. I det omfang, der er tale om temaer, som ikke ligger inden for Innovationsfondens fokusområde vurderes det, at Danmarks Frie Forskningsfond vil have bedre muligheder og forudsætninger end Innovationsfonden for at udmønte midler til tematisk forskning.

På den baggrund foreslås med § 14, at Danmarks Frie Forskningsfond får en udvidet mulighed for at udmønte tematisk afsatte midler til forskning. Udmøntning af sådanne midler kan alene ske i det omfang, der er givet særlig bevilling hertil på finansloven. Da udmøntning af midler til tematisk forskning ofte vil have tværvideenskabelig eller nichepræget karakter, vurderes det hensigtsmæssigt at give bestyrelsen mulighed for at nedsætte et eller flere særlige udvalg ad hoc til at varetage udmøntningen af sådanne midler.

Der lægges op til, at hovedformålet for Danmarks Frie Forskningsfond fortsat er at udmønte tilskud til forskning baseret på forskernes egne initiativer, jf. afsnit 3.4.2.3. Fondens årlige grundbevilling på finansloven skal som hidtil gå til sådanne tilskud og andre aktiviteter i forbindelse med fondens almindelige virke, som det har været hidtidig praksis for Det Frie Forskningsråd. Grundbevillingen kan således ikke udmøntes til forskning i politisk fastsatte emner.

Mens bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond efter forslaget skal have adgang til at nedsætte et eller flere særlige udvalg ad hoc til at varetage tildelingen af bevillinger til tematisk forskning, skal bevillinger til forskning baseret på forskernes egne (frie) initiativer som hidtil tildeles af fondens underliggende stående udvalg.

3.4.2.5. Organisering af fonden, herunder bestyrelsens ledelsesret og kompetence til at udpege medlemmer til udvalg

Evalueringen fra 2014, jf. afsnit 2, anbefaler, at der sikres en passende uafhængighed mellem Uddannelses- og Forskningsministeriet og Det Frie Forskningsråd, og at Det Frie Forskningsråd får øget autonomi som samlet råd. Det indikeres i evalueringsrapporten, at en større autonomi for Det Frie Forskningsråd kan ske ved, at bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd får en mere markant og selvstændig profil.

I evalueringen peges derudover på, at der er behov for større transparens i processen ved udpegning af medlemmer til Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd og bestyrelse. Det anbefales i den forbindelse, at kompetencekrav og proceduren ved udpegning af medlemmerne af Det Frie Forskningsråds faglige forskningsråd og bestyrelse defineres klarere og offentliggøres. Uddannelses- og Forskningsministeriet kan tiltræde anbefalingerne i evalueringen i forhold til at sikre en passende uafhængighed mellem Uddannelses- og Forskningsministeriet og Danmarks Frie Forskningsfond samt en mere markant og selvstændig profil for bestyrelsen.

På baggrund af evalueringen foreslås det i § 23 som noget nyt, at retten til at udpege medlemmer af underliggende udvalg overgår fra uddannelses- og forskningsministeren til bestyrelsen. Bestyrelsen skal herunder også udpege formænd for de enkelte udvalg. Med § 17 foreslås det endvidere præciseret, at bestyrelsen leder Danmarks Frie Forskningsfond, dvs. at bestyrelsen har det overordnede ansvar for de opgaver, som fonden skal udføre efter loven.

Ud over armslængde til uddannelses- og forskningsministeren giver de foreslåede ændringer bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond en mere markant profil og større tyngde i forhold til bestyrelsens overordnede styring af rådets aktiviteter og medvirker samtidig til en større autonomi for Danmarks Frie Forskningsfond som samlet organ. Forslaget medvirker endvidere til at skabe klarere linjer og øget gennemsækelighed ved at placere kandidatvurdering og beslutningskompetence vedrørende udpegningen af medlemmer til Danmarks Frie Forskningsfonds underliggende udvalg i et og samme organ.

Derudover foreslås det at fastholde den hidtidige overordnede struktur sådan, at Danmarks Frie Forskningsfond som hidtil består af en bestyrelse og et antal underliggende stående udvalg, der varetager udmøntning af fondens grundbevilling.

Efter § 18 består bestyrelsen som hidtil af en formand og otte øvrige medlemmer, som alle skal være anerkendte forskere. Bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, udpeges som hidtil af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab efter afholdelse af åbent opslag. Bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, kan som hidtil ikke samtidig sidde i Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, bestyrelsen for Danmarks Grundforskningsfond eller Danmarks Innovationsfond eller i udvalg under Danmarks Frie Forskningsfond.

Det fastsættes i § 19, at bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, udpeges for en periode på indtil 4 år. Genudpegning er mulig, indtil et medlem har været udpeget i samlet 6 år. Herved gives en lidt større fleksibilitet ved udpegning end hidtil. Uddannelses- og forskningsministeren kan som hidtil undtagelsesvis forlænge udpegningsperioderne for bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, for en begrænset periode ud over den normale udpegningsperiode.

Efter § 20 udarbejder bestyrelsen en forretningsorden, udformer hvert tredje år fondens strategi og afgiver en årlig beretning om fondens virke, der offentliggøres på fondens hjemmeside efter orientering af uddannelses- og forskningsministeren. Dette forslag er alene tænkt som sproglig opdatering af de gældende bestemmelser, hvorefter bestyrelsen udarbejder en forretningsorden, og rådet hvert år til uddannelses- og forskningsministeren afgiver en rapport om sit virke for det foregående år samt en plan for de kommende år.

Som hidtil nedsætter og navngiver bestyrelsen efter § 21 efter egen vurdering op til seks stående udvalg til at tildele bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter og bistå med rådgivning. Bestyrelsen fastlægger grænserne mellem de stående udvalg. Udvalgene skal tilsammen dække alle videnskabelige forskningsområder, og opdelingen mellem udvalgene skal løbende tilpasses den forskningsfaglige udvikling. Som ét af de stående udvalg kan bestyrelsen som hidtil nedsætte et tværfagligt udvalg,

som kan bestå af medlemmer af de andre stående udvalg, til varetagelse af tværfaglige opgaver. Bestyrelsen kan endvidere nedsætte særlige ad hoc udvalg til udmøntning af tematiske midler.

Det foreslås i § 22, at bestyrelsen som hidtil ikke selv har bevillingskompetence, dvs. bestyrelsen kan ikke selv træffe afgørelse om tildeling af bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter. Bestyrelsen fordeler midler fra fondens grundbevilling mellem de stående udvalg, der inden for hver sit område tildeler bevillinger. Bestyrelsen kan mellem de stående udvalg fordele op til 20 pct. af midlerne til særlige initiativer, herunder initiativer af tværfaglig eller tværgående karakter (f.eks. initiativer på tværs af udvalgene). Bestyrelsen fordeler særlige bevillinger til de særlige ad hoc udvalg eller til de stående udvalg.

Efter § 23 foreslås som nævnt ovenfor, at bestyrelsen og ikke uddannelses- og forskningsministeren skal udpege udvalgsmedlemmerne, herunder formænd. Det fastholdes, at der maksimalt udpeges 75 udvalgsmedlemmer, herunder formænd. Udvalgsmedlemmerne skal som hidtil udpeges i deres personlige egenskab efter afholdelse af åbent opslag. Der skal som hidtil i det enkelte stående udvalg være bred faglig dækning inden for udvalgets virke og bred erfaring både inden for dansk og international forskning. Udvalgsmedlemmerne, herunder formænd, kan ikke samtidig sidde i Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, eller i bestyrelsen for Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Innovationsfond eller Danmarks Frie Forskningsfond.

Efter § 24 udpeges udvalgsmedlemmer til de stående udvalg som hidtil for en periode på indtil 4 år. Genudpegning er mulig, indtil et medlem har været udpeget i samlet 6 år. Som for bestyrelsen gives herved en lidt større fleksibilitet ved udpegning end hidtil. Bestyrelsen kan undtagelsesvis forlænge udpegningsperioderne for udvalgsmedlemmerne for en begrænset periode ud over de normale udpegningsperioder.

Med § 25 foreslås, at bestyrelsen udpeger et begrænset antal medlemmer, herunder formænd, til de særlige ad hoc udvalg. Udvalgsmedlemmerne, herunder formænd, skal være anerkendte forskere. Udvalgsmedlemmer, herunder formænd udpeges i deres personlige egenskab for en begrænset periode. Det forudsættes, at bestyrelsen påser, at antallet af medlemmer til sådanne særlige ad hoc udvalg holdes på det lavest mulige niveau, og at medlemmerne afbесkikkes, når deres opgave er fuldført.

Med forslaget om, at det fremover skal være bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond og ikke uddannelses- og forskningsministeren, der udpeger medlemmer af de stående udvalg, vil udpegningen af medlemmer ikke som hidtil være omfattet af lov om ligestilling af kvinder og mænd, idet disse regler gælder for udvalg, kommissioner og lignende nedsat af en minister. Det forudsættes dog, at bestyrelsen ved udpegningen af medlemmer til de stående udvalg og de særlige ad hoc udvalg fortsat følger retningslinjer tilsvarende reglerne i lov om ligestilling af kvinder og mænd, sådan at der ikke i praksis sker en ændring på dette punkt i forhold til i dag.

Både de stående udvalg og ad hoc udvalg udarbejder efter § 26 en forretningsorden, der godkendes af bestyrelsen og offentliggøres på fondens hjemmeside. Kravet om offentliggørelse er begrundet i hensynet til åbenhed om fondens virksomhed.

3.4.2.6. *Præcisering af sekretariatets status ved delegation*

Det foreslås i § 27, at sekretariatet for Danmarks Frie Forskningsfond varetages af Uddannelses- og Forskningsministeriet eller en eller flere statslige myndigheder under ministeriet. Med bestemmelsen kan sekretariatsopgaverne varetages af en eller flere myndigheder uden for fonden.

Som hidtil kan sekretariatsfunktionerne dermed organisatorisk varetages af en anden myndighed end fonden. Der lægges op til (i modsætning til gældende administrativ praksis for Det Frie Forskningsråd, jf. ovenfor afsnit 3.4.1), at sekretariatet funktionelt betragtes som en del af det organ, det betjener, dvs. sekretariatsfunktionen anses som en del af Danmarks Frie Forskningsfond. Når det drejer sig om løsning af opgaver og afgørelsesvirksomhed, der er knyttet til funktionen som sekretariat, anses sekretariatet for Danmarks Frie Forskningsfond således for en del af fonden, eksempelvis i forhold til afgørelser om afvisning af ansøgninger fra realitetsbehandling, om ændringer i bevillinger og om godkendelse af faglig eller regnskabsmæssig afrapportering. Bestemmelsen giver mulighed for, at de enkelte sekretariatsopgaver håndteres i fællesskab mellem to myndigheder uden for fonden, sådan at f.eks. sekretariatsbistand til udarbejdelse af opslag og vurderinger af ansøgninger m.v. vil kunne varetages af en styrelse, mens f.eks. bistand til digital håndtering af ansøgninger og efterfølgende administration af tildelte bevillinger vil kunne varetages af en anden styrelse.

Når sekretariatet inden for de rammer, der måtte være fastsat i lov, bekendtgørelse og forretningsordner m.v., træffer afgørelser på vegne af Danmarks Frie Forskningsfond, vil sekretariatets afgørelser dermed være at anse som afgørelser truffet af fonden efter almindelige bestemmelser om intern delegation. Ved delegation af afgørelseskompetence til sekretariatet vil der dermed heller ikke være klageadgang til fonden.

Det foreslås i § 32, som hidtil, at uddannelses- og forskningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om delegation i Danmarks Frie Forskningsfond, herunder til sekretariatet.

3.4.2.7. *Bevillingsfunktion*

Med forslaget til § 28 er der lagt op til, at Danmarks Frie Forskningsfond som hidtil skal tildele bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter efter ansøgning i åben konkurrence på baggrund af offentliggjorte kriterier. Ansøgningerne undergives en forskningsfaglig kvalitetsvurdering under relevant inddragelse af eksterne bedømmere. Fordeling af midler til tildeling i internationale fora kan tilsvarende efter forslaget § 29 alene ske, hvis bevillinger tildeles i åben konkurrence og efter en forskningsfaglig kvalitetsvurdering. Som hidtil skal fondens bevillingsfunktion varetages efter ensartede retningslinjer og opslag, der er fastsat af bestyrelsen og offentliggjort på fondens hjemmeside.

Som noget nyt foreslås, at Danmarks Frie Forskningsfond skal have adgang til at udstede bevillinger til en person eller en juridisk enhed efter fondens vurdering afstemt i forhold til det konkrete virkemiddel. Baggrunden for forslaget om at give fonden større fleksibilitet er, at det vurderes at være hensigtsmæssigt, at fonden ved evt. større eller længerevarende bevillinger får

mulighed for at tildele bevillinger både til personer og til juridiske enheder. Dette må først og fremmest vurderes på baggrund af det konkrete virkemiddel, herunder de forventede økonomiske rammer for de enkelte forskningsprojekter, projekternes kompleksitet og tidshorisonten for de enkelte bevillinger.

Behovet for at tildele bevillinger til juridiske enheder vurderes at vokse med udviklingen af det samlede ansvar for bevillingen, idet det bl.a. forventes at stille større krav til de institutionelle rammer, tilgængelighed af udstyr, administration m.v. Det forekommer således mindre hensigtsmæssigt at give personer individuelt ansvar for større, komplekse og længerevarende projekter. Det forventes, at fonden vil foretage sin vurdering på et tidligt tidspunkt i processen, helst allerede inden offentliggørelse af de respektive opslag, idet det vil give ansøgerne bedst mulighed for at tilrettelægge deres deltagelse under det enkelte opslag.

3.4.2.8. Mulighed for fastsættelse af karenperiode

Det foreslås i § 31, at Danmarks Frie Forskningsfond skal have adgang til efter en konkret vurdering af hver enkelt ansøgning at begrænse mulighederne for genansøgning ved at fastsætte en karenperiode for den pågældende ansøger. Karenperioden kan ikke overstige 2 år i det enkelte tilfælde. Fastlæggelse af karenperioden skal ske på baggrund af forud offentliggjorte kriterier, sådan at det er muligt for alle ansøgere at få klarhed over kriterierne, inden en ansøgning indsendes til fonden.

Baggrunden for forslaget er, at Det Frie Forskningsråd i de senere år har modtaget stadigt flere ansøgninger om midler til forskningsprojekter. Det har medført, at rådet giver mange afslag, og at kun de allerbedste ansøgninger får bevilling. En adgang for fonden til at fastsætte en karenperiode for de forskere, der har indsendt ansøgninger, som kvalitetsmæssigt er vurderet til at ligge langt fra at komme i betragtning til en bevilling kan føre til, at antallet af afslag reduceres.

Adgangen til at fastsætte en karenperiode forventes at medvirke til at undgå, at ansøgere forgæves bruger mange ressourcer på at udarbejde nye ansøgninger eller gen-ansøgninger, som kvalitetsmæssigt ligger i den laveste ende af feltet og derved ikke har udsigt til at opnå bevilling. Tilsvarende forventes forslaget at medvirke til, at Danmarks Frie Forskningsfonds ressourcer til behandling af ansøgninger ikke unødigt anvendes på ansøgninger, som kvalitetsmæssigt ligger meget lavt.

Lignende karenperioder ses anvendt af forskningsfinansierende organer i andre lande og i regi af EU (European Research Council).

Det foreslås endvidere, at Danmarks Frie Forskningsfond skal have adgang til at fastsætte en karenperiode på op til 2 år for forskere, der er fundet videnskabeligt uredelige efter lovgivningen herom. Også i sådanne tilfælde skal fastlæggelse af karenperioden ske på baggrund af forud offentliggjorte kriterier. Baggrunden er, at det ikke findes rimeligt, at forskere, der er fundet videnskabeligt uredelige, uden videre skal have adgang til ny offentlig finansiering. Adgangen til at fastsætte karenperioder på grundlag af videnskabelig uredelighed anvendes også internationalt.

3.4.2.9. Bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler

Det foreslås med § 32, at uddannelses- og forskningsministeren som hidtil kan fastsætte nærmere regler om Danmarks Frie Forskningsfonds bevillingsfunktion, herunder om indkaldelse af ansøgninger og kravene hertil, om formkrav, særligt om digital kommunikation og om tidsfrister, om økonomiske og administrative vilkår, der kan stilles som betingelse for tildeling og anvendelse af en bevilling, om mulighed for afvisning af ansøgninger som følge af manglende overholdelse af formkrav, om adgang til at begrænse mulighederne for genansøgning ved at fastsætte en karenperiode, om vilkår for bevillingsmodtageres regnskabsaflæggelse, faglig afrapportering og revision, herunder krav om bevillingsmodtageres deltagelse i evalueringer også efter bevillingens ophør, om bortfald af bevilling og tilbagebetaling af udbetalt tilskud i tilfælde, hvor bevillingsmodtager har misligholdt betingelserne for bevillingen samt, som noget nyt, om rammerne for inhabilitetsvurderinger inden for fonden. Danmarks Frie Forskningsfond er ligesom Det Frie Forskningsråd omfattet af forvaltningslovens regler om inhabilitet. Med den foreslåede hjemmel til at fastsætte regler om rammerne for vurdering af inhabilitet vil der kunne fastsættes snævrere og mere præcise rammer, end hvad der ville gælde i medfør af almindelige inhabilitetsregler. Derved er der mulighed for i bekendtgørelsesform at videreføre f.eks. de bindende retningslinjer vedrørende inhabilitet, som oprindeligt blev etableret af det nu nedlagte Koordinationsudvalg, og som bl.a. har medvirket til at strømline og ensrette inhabilitetsvurderinger på tværs af de faglige forskningsråd, som i dag tildeler bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter efter ansøgning.

Der foreslås yderligere fastsat bemyndigelse for uddannelses- og forskningsministeren til at fastsætte regler for adgang til delegation inden for fonden, herunder til sekretariatet, af bevillings- og rådgivningskompetence.

3.4.2.10. Klageadgang og indførelse af remonstrationsordning

Det foreslås i § 33 at videreføre den hidtidige adgang til at klage, sådan at Danmarks Frie Forskningsfonds afgørelser for så vidt angår retlige spørgsmål kan indbringes for uddannelses- og forskningsministeren. Som noget nyt foreslås indført en remonstrationsordning, sådan at klagen sendes til Danmarks Frie Forskningsfond senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Fondens skal, hvis den vil fastholde afgørelsen, videresende klagen, sagens dokumenter og en udtalelse til uddannelses- og forskningsministeren. Endelig foreslås det, at uddannelses- og forskningsministeren får bemyndigelse til at fastlægge nærmere regler for klagebehandling.

Indførelsen af ordningen medfører, at en klage sendes til Danmarks Frie Forskningsfond, som herefter kan beslutte at genoptage den konkrete sag og træffe en ny afgørelse, f.eks. hvis der i klagen er påpeget evt. fejl ved den påklagede afgørelse. I tilfælde, hvor fonden ønsker at fastholde afgørelsen, skal fonden videresende klagen, sagens dokumenter og en udtalelse til uddannelses- og forskningsministeren. Der henvises til den nærmere beskrivelse heraf i bemærkningerne til § 33.

Det årlige antal klager over afslag har hidtil været relativt beskedent, dvs. der er modtaget omkring ti klager årligt. Forslaget forventes alligevel at medføre en hurtigere klagebehandling samt en administrativ lettelse og dermed et mindre ressourceforbrug for både fonden og Uddannelses- og Forskningsministeriet.

3.5. Tilsyn og bemyndigelse

3.5.1. Gældende ret

Det følger af § 35, stk. 2, i lov om forskningsrådgivning m.v., at uddannelses- og forskningsministeren fører tilsyn med bevilningsanvendelsen og legaliteten i forbindelse med Det Frie Forskningsråds arbejde.

Det følger af § 40 a, stk. 1, i lov om forskningsrådgivning m.v., at uddannelses og forskningsministeren kan bemyndige en under ministeriet oprettet statslig myndighed eller efter forhandling med vedkommende minister andre statslige myndigheder til at udøve de beføjelser, der efter loven er tillagt uddannelses- og forskningsministeren. Ministeren kan endvidere efter stk. 2 og 3 fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter stk. 1 og regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed bliver bemyndiget til at udøve efter stk. 1.

Uddannelses- og forskningsministeren har i medfør af § 40 a udstedt bekendtgørelse nr. 318 af 30. marts 2014 om delegation af uddannelses- og forskningsministerens beføjelser i lov om forskningsrådgivning m.v. Af bekendtgørelsens § 1, nr. 1, 2, 3, 4 og 6 fremgår det, at uddannelses- og forskningsministeren har delegeret en række beføjelser til Styrelsen for Forskning og Innovation. Det gælder godkendelse af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råds forretningsorden, jf. lovens § 4, stk. 5, fastsættelse af nærmere regler for Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råds virke, jf. lovens § 5, fastsættelse af nærmere regler for Det Frie Forskningsråd, jf. lovens § 15, godkendelse af fordelingen af midler til internationale fora for så vidt angår de retlige rammer for det internationale forums fordeling af midlerne, dets generelle bevillingsforudsætninger og dets regnskabsaflæggelse, jf. lovens § 30 a, stk. 4, samt førelse af tilsyn med bevillingsanvendelsen og legaliteten i forbindelse med Det Frie Forskningsråds arbejde, jf. lovens § 35, stk. 2.

3.5.2. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med § 34 foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren fører tilsyn med Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond. Herved lovfæstes gældende praksis, idet ministeren i dag fører tilsyn med begge organer uanset det forhold, at tilsynet med Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd ikke følger eksplicit af lov om forskningsrådgivning m.v., men alene finder sted efter almindelige regler.

I § 35 foreslås som hidtil hjemmel for uddannelses- og forskningsministeren til at bemyndige en statslig myndighed under ministeriet eller andre statslige myndigheder efter forhandling med vedkommende minister til at udøve de beføjelser, der efter loven er tillagt ministeren. Endvidere foreslås hjemmel til, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet efter bemyndigelse, herunder at ministeren kan fastsætte, at afgørelserne ikke skal kunne påklages. Endelig foreslås at give uddannelses- og forskningsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed bliver bemyndiget til at udøve.

3.6. Ændringer i anden lovgivning

3.6.1. Gældende ret

Det Frie Forskningsråd varetager opgaver efter en række særlove, hvor rådet er nævnt med sit navn, navnlig vedrørende rådets indstilling af anerkendte forskere til råd og udvalg.

Det Frie Forskningsråd indstiller således på baggrund af lovregler herom medlemmer til Danmarks Grundforskningsfond, sektorforskningsinstitutioner og forskningsinstitutionen De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS), Det Økonomiske Råd, Det Miljøøkonomiske Råd, Kulturministeriets forskningsudvalg, Produktionsafgiftsfondene, Promilleafgiftsfonden, Fonden for økologisk landbrug, Den Nationale Videnskabetiske Komité og Dansk Institut for Internationale Studier.

Det Frie Forskningsråd skal endvidere høres inden oprettelse eller nedlæggelse af sektorforskningsinstitutioner og høres ved udarbejdelse og ændring af vedtægterne for sektorforskningsinstitutioner og for GEUS.

Endelig godkender Det Frie Forskningsråd efter regler i kildeskatteloven en skattepligtig medarbejders forsker kvalifikationer og stillingens indhold af forskningsarbejde under den såkaldte forskerskatteordning, ligesom Det Frie Forskningsråd efter regler i ligningsloven høres i forbindelse med ydelse af gaver til almenvelgørende eller på anden måde almennyttige foreninger, stiftelser, institutioner m.v., der anvender deres midler til forskning.

3.6.1. Uddannelses- og Forskningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som konsekvens af forslaget om ny hovedlov med ny titel i stedet for lov om forskningsrådgivning m.v. samt forslaget om, at Det Frie Forskningsråd skifter navn til Danmarks Frie Forskningsfond, foreslås det at konsekvensændre disse forhold i anden lovgivning på øvrige ministeriers områder.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indebærer ikke merudgifter for det offentlige.

4.1. Økonomiske bemærkninger vedrørende Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd

Udgifter relateret til Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd afholdes af bevillingen på § 19.46.02.15. Analyser og vederlag til råd og udvalg mv. på finansloven for 2017. Det omfatter vederlag til medlemmer samt udgifter til deres tjenesterejser, udgifter til overordnede evalueringer af forsknings- og innovationssystemet og yderligere aktiviteter, der foregår i regi af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og dets sekretariat.

Sekretariatsfunktionen varetages af en særskilt enhed i Uddannelses- og Forskningsministeriet eller en særlig enhed i en statslig myndighed under ministeriet.

I tilknytning til § 19.46.02.15. Analyser og vederlag til råd og udvalg mv. foreslås som noget nyt, at der er adgang til at overføre op til 2,0 mio. kr. årligt fra § 19.46.02.15. Analyser og vederlag til råd og udvalg mv. til Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råds sekretariatet, hvis rådet ønsker, at sekretariatet udfører en større andel af f.eks. rådets analyseaktiviteter frem for anvendelse af eksterne konsulenter. Der kan dog maksimalt overføres et beløb svarende til sekretariatets faktiske omkostninger. Heraf kan højst 2/3 af midlerne anvendes som lønsom.

4.2. Økonomiske bemærkninger vedrørende Danmarks Frie Forskningsfond

Udgifter relateret til Danmarks Frie Forskningsfond afholdes af bevillingen på § 19.41.12. Det Frie Forskningsråd, der foreslås at skifte navn til § 19.41.12. Danmarks Frie Forskningsfond. Det omfatter honorering af formænd og medlemmer af bestyrelse, udvalg og øvrige sagkyndige under Danmarks Frie Forskningsfond, samt udgifter til medlemmers og sagkyndiges nationale og internationale rejser og møder for rådet. Der kan endvidere afholdes udgifter til arbejdsbesparende udstyr til medlemmerne. Det Frie Forskningsråd kan inden for sit formål afholde udgifter til tværgående analyser og lignende, formidlingsaktiviteter samt hæderspriser målrettet mod udvalgte forskere inden for på forhånd afgrænsede kategorier, f.eks. DFF-Forskertalent, som rådet har tildelt en række af de unge post.doc.-ansøgere.

Sekretariatsfunktionen varetages af Uddannelses- og Forskningsministeriet eller en eller flere statslige myndigheder under ministeriet.

Lovforslaget indebærer, at uddannelses- og forskningsministeren ikke skal udpege medlemmer af udvalg under Danmarks Frie Forskningsfond, hvilket vil medføre en mindre administrativ lettelse for Uddannelses- og Forskningsministeriet. Medlemmerne af de stående udvalg vil i stedet blive udpeget af fondens bestyrelse, hvilket vil medføre en mindre administrativ byrde for bestyrelsen. Forslaget om adgang til via en karensperiode at kunne begrænse antallet af ansøgninger forventes dog samtidig at medvirke til, at Danmarks Frie Forskningsfonds ressourcer til behandling af ansøgninger reduceres.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget indeholder ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

I forhold til retssikkerhedsmæssige konsekvenser bemærkes, at lovforslagets § 31 indebærer, at Danmarks Frie Forskningsfond efter en konkret vurdering kan fastsætte en karensperiode for en ansøger i op til 2 år. Det gælder for ansøgere, der har indsendt en ansøgning, som kvalitetsmæssigt ligger langt fra at komme i betragtning, samt for ansøgere, der er kendt videnskabeligt uredelige. Fastsættelse af en karensperiode for en ansøger vil begrænse ansøgerens mulighed for at søge om bevilling fra Danmarks Frie Forskningsfond og kan dermed medføre negative konsekvenser for borgere.

Derudover følger det af lovforslaget § 33, at Danmarks Frie Forskningsfonds afgørelser for så vidt angår retlige spørgsmål kan indbringes for uddannelses- og forskningsministeren. Da Danmarks Frie Forskningsfond er et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning, er der som udgangspunkt ikke administrativ rekurs, og forslaget indebærer dermed en forbedret retsstilling for borgere i forhold til dette udgangspunkt. Der er tale om en videreførelse af retstilstanden i dag, idet ordningen dog fastsættes direkte i loven og der indføres en remonstrationsordning.

Endelig følger det af lovforslagets § 34, at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet efter bemyndigelse, herunder at ministeren kan fastsætte, at afgørelserne ikke skal kunne påklages. Muligheden for afskæring af klageadgang kan medføre negative konsekvenser for borgere, men der er tale om en videreførelse af den nuværende retstilstand.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den XX 2016 til den XX 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: [...]

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Det følger af lovforslaget § 33, at Danmarks Frie Forskningsfonds afgørelser for så vidt angår retlige spørgsmål kan indbringes for uddannelses- og forskningsministeren (i det væsentligste en videreførelse af retstilstanden i dag).	Lovforslagets § 31 indebærer, at Danmarks Frie Forskningsfond efter en konkret vurdering kan fastsætte en karenperiode for en ansøger i op til 2 år. Derudover følger det af lovforslagets § 34, at klageadgangen kan afskæres i forbindelse med delegation af beføjelser (videreførelse af retstilstanden i dag).
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Overimplementering af EU-retlige forpligtelser (Sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Den foreslåede bestemmelse, der med visse sproglige ændringer er en videreførelse af den gældende lovs § 1, stk. 1, indeholder en nærmere angivelse af de grundlæggende formål, som loven navnlig varetager. Uanset at formålsbestemmelsen hverken skaber selvstændige rettigheder for borgerne eller pligter findes det hensigtsmæssigt, at det formål, loven navnlig skal varetage, fremgår af lovteksten.

Lovens formål er efter *stk. 1* at fremme dansk forskning, teknologiudvikling og innovation gennem rådgivning og tilskud til forskning af høj kvalitet. Koordinering og internationalisering af dansk forskning, formidling og anvendelse af forskningsresultater er udgået af den nye og overordnede formålsbestemmelse. Der er ikke med den ændrede formulering tilsigtet indholdsmæssige ændringer i forhold til gældende ret.

Af *stk. 2* fremgår, at loven fastlægger rammerne for Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond.

Der foreslås som hidtil mere konkrete formålsbestemmelser i §§ 4 og 13 for Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond. Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Til § 2

Den foreslåede bestemmelse er enslydende med den gældende lovs § 2 med hensyn til definitionen af anerkendte forskere og forskningskyndige. Den gældende lov definerer yderligere rådgivning om forskning som rådgivning, der kan vedrøre alle

aspekter af forskning, herunder politiske og faglige aspekter. Denne definition videreføres ikke, da det vurderes, at den ikke længere giver noget særligt fortolkningsbidrag til afgrænsningen af rådgivning om forskning. Definitionen blev indsat ved lovændringen i 2010 efter anbefaling fra det daværende evalueringspanel om at opgive den dagældende sondring mellem forskningsfaglig og forskningspolitisk rådgivning.

Med den nu foreslåede bestemmelse foreslås alene to centrale definitioner videreført.

Der foreslås i *nr. 1* i definitionen af anerkendte forskere indlagt et objektivt minimumskrav i forhold til det forskningsmæssige niveau samt et krav om forskningsaktivitet. For at være en anerkendt forsker forudsættes som hidtil, at man i en årrække dels skal have bedrevet forskning på et videnskabeligt plan, dels være blevet bedømt som kvalificeret af et fagkyndigt udvalg i forbindelse med en ansøgning til et lektorat på et universitet, en seniorforskerstilling på en sektorforskningsinstitution eller til en stilling på tilsvarende niveau ved en udenlandsk forskningsinstitution. Det forudsættes som hidtil, at en person, som ikke er i besiddelse af en sådan fagkyndig bedømmelse, vil kunne kvalificeres som anerkendt forsker, hvis vedkommende har en samlet videnskabelig aktivitet og produktion bag sig, som vil være på et tilsvarende niveau.

I *nr. 2* foreslås der i definitionen af forskningskyndige indlagt et objektivt minimumskrav i forhold til det forskningsmæssige niveau samt et krav om forskningsaktivitet. For at kunne betegnes som forskningskyndig forudsættes det herefter, at man er på ph.d.-niveau og samtidig besidder en af de i bestemmelsen anførte kvalifikationer, erhvervet ved beskæftigelse på enten en offentlig institution m.v. eller privat virksomhed.

Til § 3

Det foreslåede *stk. 1* er udtryk for en lovfæstelse af gældende ret, da Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd er et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning. Der er tale om et uafhængigt organ uden for det almindelige administrative hierarki, og rådet er derved ikke underlagt uddannelses- og forskningsministerens instruktionsbeføjelse. Det fremgår eksplicit af den gældende lovs § 6, at rådets udtalelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. En sådan bestemmelse er fundet unødvendig af medtage i lovforslaget, da den manglende rekursadgang fra uafhængige organer følger af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Med uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning menes også, at rådet udgør en selvstændig offentlig myndighed. Heraf følger, at rådet i hele sin virksomhed som hidtil er underlagt de love og andre gældende regler, som regulerer offentlig virksomhed, herunder forvaltningsloven, lov om offentlighed i forvaltningen, lov om behandling af personoplysninger, lov om Folketingets Ombudsmand, ligestillingslovene, Finansministeriets Budgetvejledning m.v.

Tilsvarende skal rådets regnskabsaflæggelse og revisionen heraf følge de almindelige statslige regler herfor, herunder lov om statens regnskabsvæsen m.v., jf. lov nr. 131 af 28. marts 1984, og regler udstedt i henhold hertil, samt lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (rigsrevisorloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012 og regler udstedt i henhold hertil.

Det foreslås i *stk. 2* præciseret, at rådets virksomhed finansieres ved bevillinger på de årlige bevillingslove.

Til § 4

Med bestemmelsen tilsigtes ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende lov.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* er en videreførelse af de gældende bestemmelser i § 1, stk. 3, og § 3, stk. 1, 1. pkt. Bestemmelsen fremhæver, at Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd har til formål at fremme udviklingen af dansk forskning, teknologiudvikling og innovation til gavn for samfundet.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* er en videreførelse af de gældende bestemmelser i § 1, stk. 3, og § 3, stk. 1, 2. pkt. Bestemmelsen fastslår, at rådet har ansvar for at give uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og øvrige ministre uafhængig og sagkyndig rådgivning om forskning, teknologiudvikling og innovation på overordnet niveau, herunder om kommende behov. Rådet formulerer – med afsæt i en forståelse af forsknings- og innovationsverdens virkemåde – nye initiativer inden for forskning, teknologiudvikling og innovation. Uddannelses- og forskningsministeren er den primære modtager af rådgivningen, men Folketinget og øvrige ministre kan tilsvarende få rådgivning fra rådet.

Rådet forventes dermed som hidtil at rådgive aktivt og på overordnet niveau om, hvordan Danmark fremover skal navigere forsknings- og innovationspolitisk både på nationalt og internationalt niveau. Det forventes, at rådet dermed er med til at sætte den forsknings- og innovationspolitiske dagsorden. Det er som hidtil tanken, at rådet generelt giver rådgivning på overordnet niveau i modsætning til rådgivningen i regi af Danmarks Frie Forskningsfond, som forventes at være mere konkret i forhold til fondens ansvarsområder.

Bestemmelsen i *stk. 3* er en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 3, stk. 2, 2. pkt. Bestemmelsen fastslår, at rådets rådgivning som hidtil finder sted efter anmodning eller på rådets eget initiativ.

Med bestemmelsen i *stk. 4* foreslås en præcisering af den gældende bestemmelse i § 3, stk. 5, hvorefter rådet skal styrke formidlingen af dansk politik inden for forskning, teknologiudvikling og innovation. Med præciseringen fastslås, at det er rådets rådgivning efter stk. 2 og 3, som formidles, og at formidlingen forventes at ske til en bred kreds af modtagere.

Til § 5

Med bestemmelsen tilsigtes ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende lov.

Den foreslåede bestemmelses 1. pkt. er en videreførelse af den gældende § 3, stk. 1, 2. pkt., sidste led. Bestemmelsen fastslår, at Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd skal inddrage relevante nationale og internationale erfaringer og tendenser i sin rådgivning. En international tilgang er et grundlæggende princip i alle aspekter af rådets arbejde. Det er som hidtil tanken, at rådet i vidt omfang skal følge den internationale udvikling og tendenserne inden for forskning, teknologiudvikling og innovation, bl.a. med henblik på i god tid at opfange og rådgive om de aktuelle og kommende behov. Rådet har ligeledes ansvar for at give overordnet forsknings- og innovationspolitisk rådgivning om internationalisering af dansk forskning, teknologiudvikling og innovation. Rådet har f.eks. i 2016 på baggrund af et større analysearbejde søgt at afdække, hvorfor dansk forskning har haft en så positiv udvikling i international sammenhæng, og hvad Danmark skal gøre for at bevare denne førerposition.

Den foreslåede bestemmelses 2. pkt. er en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 3, stk. 3, 1. pkt. Bestemmelsen fastslår, at rådets rådgivning som hidtil skal være baseret på dokumentation, undersøgelser, analyser og evalueringer inden for forskning, teknologiudvikling og innovation. Rådet inddrager eksisterende analyser, statistik og data sammenholdt med de analyser, som rådet selv har fået udført. Rådet vil typisk inddrage flere typer data og analyser for at få kvalificeret viden forud for rådgivning om et område. Det forventes som hidtil, at rådets rådgivning primært skal baseres på dokumentation og analyser m.v. på et tværgående niveau, dvs. på tværs af de respektive organer og ordninger på forsknings- og innovationsområdet.

Til § 6

Ved bestemmelsen foreslås med sproglige justeringer en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 3, stk. 6, hvorefter Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd fremlægger en årlig rapport, der indeholder rådets vurdering af den generelle udvikling, kvalitet i international sammenhæng og samfundsmæssig relevans i dansk forskning, teknologiudvikling og innovation samt rådets anbefalinger på baggrund heraf, samt at rådet gennemfører en høring over den årlige rapport.

Det er som hidtil hensigten, at rådets vurderinger og anbefalinger sker på basis af en vurdering af den generelle udvikling, kvalitet i international sammenhæng og samfundsmæssig relevans i dansk forskning, teknologiudvikling og innovation. Det forventes herved, at rådet analyserer og evaluerer de overordnede effekter af de samlede investeringer i forskning, teknologiudvikling og innovation på et tværgående niveau. Dette kan eksempelvis omfatte uafhængige brugerundersøgelser. Det er derimod ikke hensigten, at rådet skal foretage analyser og evalueringer på projektniveau.

Efter den gældende § 3, stk. 6, 2. pkt., gennemfører rådet en høring over den årlige rapport. Bestemmelsen foreslås præciseret, således at rådet fremlægger sin rapport, efter at rådets analyser m.v. har været gjort til genstand for offentlig debat, f.eks. ved en årlig konference, som det har været praksis hidtil, eller ved en rundbordsamtale eller lignende. Baggrunden for forslaget er, at rådet kan bruge den viden og inspiration, rådet får ved den forudgående offentlige debat, i forbindelse med udarbejdelsen af rapporten.

Til § 7

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1, der er en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 4, stk. 1, fastslår, at Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd består af en formand og otte øvrige medlemmer. Som det har været praksis hidtil, forudsættes det, at rådet har mulighed for selv at vælge en næstformand.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 er en delvis videreførelse af den nugældende § 4, stk. 4. Bestemmelsen fastslår, at rådsmedlemmerne, herunder formanden, udpeges af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab efter åbent opslag. For at understøtte rådets uafhængighed, legitimitet og troværdighed anses det for vigtigt, at medlemmerne ikke repræsenterer parts- og særinteresser, men udpeges i deres personlige egenskab.

Som noget nyt foreslås den hidtidige praksis med udpegning efter åbent opslag lovfæstet. Uddannelses- og Forskningsministeren udpeger bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, på baggrund af det åbne opslag, men ministeren er ikke bundet af de forslag til medlemmer, som foreslås på baggrund af opslaget, dvs. ministeren har mulighed for at udpege medlemmer, som ikke foreslås på baggrund af det åbne opslag. Det anses således for hensigtsmæssigt at give ministeren muligheden for at supplere det åbne opslag i situationer, hvor de bedst egnede kandidater muligvis ikke har meldt sig i forbindelse med opslaget.

Rådsmedlemmerne, herunder formand og evt. næstformand, forventes honoreret efter de gældende rammer for honorering af medlemmer af kollegiale organer i staten. Uddannelses- og Forskningsministeriet har i overensstemmelse hermed fastsat gældende retningslinjer for at sikre en klar og entydig model for honorering samt ensartethed i honoreringen på tværs af råd og fonde i forsknings- og innovationssystemet under ministeriet.

Med den foreslåede bestemmelse i stk. 3, der med sproglige ændringer viderefører den gældende bestemmelse i § 36, stk. 1, foreslås, at rådsmedlemmerne, herunder formanden, ikke samtidig kan sidde i bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond, Danmarks Grundforskningsfond eller Danmarks Innovationsfond eller i udvalg under Danmarks Frie Forskningsfond eller Danmarks Innovationsfond. Det foreslåede forbud mod personsammenfald mellem medlemmerne af de forskellige organer er begrundet i et ønske om at skabe en klar adskillelse mellem det organ, der skal rådgive om generelle forsknings- og innovationspolitiske emner, og de organer, som skal udmønte midler og rådgive ansøgere og andre interessenter om fondsnære og forskningsfaglige spørgsmål. Derved kan medlemmer af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd ikke samtidig sidde i disse organer.

Til § 8

Med bestemmelsen tilsigtes ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den nugældende lov.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* er en videreførelse af den nugældende § 4, stk. 2. Bestemmelsen fastslår, at et flertal af medlemmerne af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, herunder formanden, skal være anerkendte forskere eller forskningskyndige. For at bevare den videnstunge og forskningsmæssige tyngde i det samlede råd foreslås det fastholdt, at et flertal af rådets medlemmer fortsat skal være anerkendte forskere eller forskningskyndige. Samtidig skal rådet sammensættes på en måde, så rådet samlet opfylder kravene efter § 8, stk. 2. Rådet skal således ikke fuldt ud bestå af anerkendte forskere eller forskningskyndige, men forventes også at bestå af personer med anden baggrund fra såvel det offentlige som private.

Bestemmelsen i *stk. 2* er med en sproglig præcisering en videreførelse af den nugældende § 4, stk. 3. Ved bestemmelsen foreslås, at rådet sammensættes med fokus på de særlige kompetencer, som vurderes nødvendige for at kunne udføre rådets opgaver bedst muligt. De beskrevne kompetencer er tænkt at modsvare rådets formål og opgaver.

Til § 9

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 1* at videreføre den samlede udpegningsperiode på 6 år for medlemmer af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, men med en mere fleksibel model for udpegning end efter den gældende bestemmelse i § 4, stk. 4. Det foreslås således, at rådsmedlemmerne i første omgang udpeges for en begrænset periode på indtil 3 år for at sikre mulighed for en vis udskiftning. Samtidig foreslås, at der ved genudpegning er mulighed for at sikre en vis kontinuitet. Af samme grund bør det søges sikret, at ikke alle rådsmedlemmer fratræder samtidigt. Det foreslås, at 6 år er den samlede periode for et rådsmedlem, herunder formanden.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, der viderefører den gældende § 40, fastslår, at uddannelses- og forskningsministeren undtagelsesvist kan forlænge udpegningsperioderne for rådsmedlemmerne, herunder formanden, for en begrænset periode ud over de perioder, som er nævnt i stk. 1.

Forslaget tager navnlig sigte på, at medlemmer, som har været tæt involveret i behandlingen af større og mere ressourcekrævende opgaver, der anses for tæt på afslutning, kan færdigbehandle sådanne sager uanset udløb af normal udpegningsperiode. I sådanne situationer vil en udskiftning af medlemmer sent i sagsforløbet kunne medføre et u hensigtsmæssigt yderligere forbrug af tid og andre ressourcer til ulempe for alle involverede.

Forslaget tager også højde for bl.a. den situation, at der ved fremtidige politiske forhandlinger om ændringer af eksempelvis rådets mandat eller sammensætning vil kunne foretages begrænsede yderligere forlængelser af udpegningsperioden for siddende medlemmer frem til f.eks. en ny lovs ikrafttræden. Derved undgås ressourcekrævende opslag efter nye medlemmer på et tidspunkt, hvor vilkårene for medlemsskabet vil kunne forventes ændret i nær fremtid.

Til § 10

Af § 4, stk. 5, i lov om forskningsrådgivning m.v. følger, at Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd udarbejder en forretningsorden, som skal godkendes af uddannelses- og forskningsministeren.

Den foreslåede bestemmelse viderefører med en sproglig opdatering den gældende bestemmelse, så Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd udarbejder en forretningsorden, som offentliggøres på rådets hjemmeside efter orientering af uddannelses- og forskningsministeren. Rådets forretningsorden foreslås forelagt uddannelses- og forskningsministeren til orientering, så ministeren løbende får mulighed for at følge med i rådets virke. Samtidig foreslås det, at forretningsordenen offentliggøres via rådets hjemmeside for at sikre åbenhed om rådets virksomhed.

I forretningsordenen fastsættes generelle procesregler for rådets virksomhed. Det kan f.eks. være frister for indkaldelse til møder i rådet, mødeledelse, om rådet inden for visse grænser kan behandle sager i skriftlig procedure mellem rådets medlemmer og om interne bemyndigelser (delegationer) til f.eks. rådets formand eller sekretariat. Overordnet er formålet med forretningsordenen bl.a. at sikre, at arbejdet i rådet internt foregår på en hensigtsmæssig måde og på et oplyst grundlag. Forretningsordenen retter sig principielt alene indadtil i rådet. Forretningsordenen, herunder de enkelte regler i denne, skal altid holde sig inden for rammerne af den gældende lovgivning samt gældende ret i øvrigt, herunder almindelige forvaltningsretlige grundsatninger.

Til § 11

Af § 35, stk. 1, i lov om forskningsrådgivning m.v. følger, at sekretariatsbetjeningen af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd varetages af en særlig enhed i Uddannelses- og Forskningsministeriet. Sekretariatet for Danmarks Forsknings og Innovationspolitiske Råd varetages i dag af en særlig enhed i Styrelsen for Forskning og Innovation under ministeriet.

I overensstemmelse hermed fremgår det af § 19.11.03. Styrelsen for Forskning og Innovation på finansloven for 2017, at styrelsen i en særlig enhed yder sekretariatsbetjening og rådgivning for Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd. Sekretariatsbetjeningen af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd er en integreret del af styrelsens almindelige virksom-

hed, og sekretariatet gør således brug af bl.a. ministeriets/styrelsens økonomifunktion, bevillingsadministration, HR-afdeling og servicefunktion m.v. Det indebærer også, at sekretariatet er omfattet af styrelsens CVR-nummer, regnskabspraksis og disponeringsregler mv.

Bevillingen til sekretariatsbetjeningen af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd er en integreret del af styrelsens bevilling på finansloven. Som følge heraf indgår sekretariatet i styrelsens samlede årsregnskab og årsrapport. Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd udarbejder således udelukkende en faglig årsrapport.

Med bestemmelsen foreslås gældende ret videreført, således at sekretariatsbetjeningen af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd varetages af en særlig enhed i Uddannelses- og Forskningsministeriet eller en særlig enhed i en statslig myndighed under ministeriet. Organisatorisk varetages sekretariatsfunktionerne således af en anden myndighed end rådet. Sekretariatet betragtes dog funktionelt som en del af det organ, det betjener, dvs. sekretariatsfunktionen anses som en del af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd.

Baggrunden for forslaget er, at rådet bl.a. har ansvar for at give uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og øvrige ministre uafhængig og sagkyndig rådgivning om forskning, teknologiudvikling og innovation på overordnet niveau, hvorfor det politisk anses for ønskeligt som hidtil at præcisere direkte i loven, at rådet sekretariatsbetjenes af en særlig enhed i ministeriet. Dette betyder bl.a., at ministeriet skal sørge for, at medarbejderne i sekretariatet dedikeres til sekretariatsbetjeningen af rådet og som udgangspunkt ikke samtidig kan pålægges at løse andre opgaver for ministeriet.

Til § 12

Det foreslåede *stk. 1* er udtryk for en lovfæstelse af gældende ret, da Danmarks Frie Forskningsfond, ligesom Det Frie Forskningsråd i dag, vil være et uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning. Der er således tale om et uafhængigt organ uden for det almindelige administrative hierarki, hvorfor fonden ikke er underlagt uddannelses- og forskningsministerens instruktionsbeføjelse, ligesom fondens afgørelser ikke uden lovhjemmel kan indbringes for anden administrativ myndighed. Det foreslås i § 32, at fondens afgørelser for så vidt angår retlige spørgsmål som hidtil kan indbringes for uddannelses- og forskningsministeren.

Med uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning menes også, at fonden udgør en selvstændig offentlig myndighed. Heraf følger, at fonden i hele sin virksomhed som hidtil er underlagt de love og andre gældende regler, som regulerer offentlig virksomhed, herunder forvaltningsloven, lov om offentlighed i forvaltningen, lov om behandling af personoplysninger, lov om Folketingets Ombudsmand, ligestillingslovene, Finansministeriets Budgetvejledning m.v.

Tilsvarende skal fondens regnskabsaflæggelse og revisionen heraf følge de almindelige statslige regler herfor, herunder lov om statens regnskabsvæsen m.v., jf. lov nr. 131 af 28. marts 1984, og regler udstedt i henhold hertil, samt lov om revisionen af statens regnskaber m.m. (rigsrevisorloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 101 af 19. januar 2012 og regler udstedt i henhold hertil.

Bestemmelsen i *stk. 2* fastslår, hvordan fondens virksomhed finansieres. Som hidtil finansieres rådets virksomhed ved en grundbevilling, der fastsættes år for år på de årlige bevillingslove. Fonden kan derudover modtage særlige bevillinger på de årlige bevillingslove.

Med *stk. 3* foreslås, at fonden kan modtage tilskud og gaver fra anden siden end bevillingslovene. Bestemmelsen viderefører med en sproglig justering den gældende bestemmelse i § 37, hvor det fremgår, at Det Frie Forskningsråd kan modtage tilskud fra anden side end staten, og at ikke-statslige midler skal holdes adskilt fra statslige midler.

Til § 13

Med bestemmelsen tilsigtes ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende lov.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* er en sammenskrivning af de gældende bestemmelser i § 1, stk. 4, og § 7, stk. 1, 1. pkt. Bestemmelsen fremhæver, at Danmarks Frie Forskningsfond som hidtil har til hovedformål at styrke kvaliteten af dansk forskning ved at give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer – det såkaldte bottom up-princip.

Begrebet *dansk forskning* indebærer et geografisk tildelingskriterium, hvorefter den forskning, hvortil der gives støtte, skal gavne de danske forskningsmiljøer i bred forstand. Danske forskningsbevillinger skal anvendes til at understøtte dansk forskning ved, at bevillingerne bruges på aktiviteter, der gavner de danske forskningsmiljøer. Der stilles derfor ikke krav til nationalitet, statsborgerskab eller hvor forskningen skal udføres. I forhold til dansk deltagelse i internationale aktiviteter betyder det, at der skal være en sammenhæng mellem det danske engagement i internationale forskningssamarbejder og den mulige gevinst, der kan ligge i samarbejdet for de danske forskningsmiljøer.

Med *konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer* videreføres hovedprincippet om, at fonden har som helt primært fokus at give støtte til konkrete forskningsaktiviteter på baggrund af de ansøgende forskeres egne ideer.

Efter det foreslåede *stk. 2*, der viderefører den gældende bestemmelse i § 7, stk. 2, skal fondens tilskud gives til enkelte videnskabelige forskningsområder, til tværvideenskabelig forskning og til dansk forsknings internationale aktiviteter. Fonden skal således sørge for f.eks. via et passende valg af virkemidler, at der gives tilskud til aktiviteter inden for alle de listede områder. Som hidtil anses det ikke for hensigtsmæssigt direkte i loven at liste eksempler på de aktiviteter, som forskningsbevillinger vil kunne anvendes til. Det vil således fortsat være fonden selv, som træffer beslutning herom, idet det dog som hidtil forventes, dels at større bevillingstyper prioriteres frem for mindre bevillingstyper, dels at hele forskningsprojekter prioriteres frem for enkeltaktiviteter.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* er med en mindre sproglig ændring en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 7, stk. 1, 2. pkt. Bestemmelsen fastslår, at fonden har ansvar for at udvikle det forskningsfaglige niveau i Danmark og skal prioritere mulighederne for nybrud i forskningen. Bestemmelsen skærper og tydeliggør fondens ansvar dels for aktivt at udvikle det forskningsfaglige niveau, dels for at prioritere nybrud i forskningen. Fondens har ansvar for om nødvendigt aktivt at tilskynde forskere til øget nytænkning, også på tværs af de traditionelle videnskabelige forskningsområder, f.eks. gennem fondens valg af virkemidler.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 4* er en delvis videreførelse af den gældende bestemmelse i § 7, stk. 5. Med bestemmelsen lægges der op til, at Danmarks Frie Forskningsfond (som hidtil i Det Frie Forskningsråd) skal bidrage til at styrke formidlingen af forskningsresultater. Det er dermed tanken, at fonden fortsat skal arbejde for, at både fonden selv og de enkelte bevillingsmodtagere formidler resultaterne af de finansierede forskningsaktiviteter offentligt.

Det Frie Forskningsråd har tilsluttet sig Open Access-politik for offentlige råd og fonde fra 2012, som har som mål, at alle videnskabelige artikler, som er kvalitetssikrede i peer review og optaget i et videnskabeligt tidsskrift, skal kunne læses og distribueres uden finansielle, tekniske eller juridiske restriktioner. Det betyder, at bevillingsmodtagere, hvis tidsskriftet tillader det, skal søge at gøre forskningsartikler som resultat af bevillingen frit tilgængelige i et digitalt arkiv senest 6 måneder efter publicering i et videnskabeligt tidsskrift, som minimum i fagfællebedømte tidsskrifter, men også til et bredere publikum. Rådet stiller desuden krav om, at det ved al publicering og formidling i forbindelse med projekter og ved kontakt med pressen skal fremgå klart, at projektet er finansieret af rådet. Der gælder endvidere særlige krav for visse af rådets virkemidler, hvor bevillingsmodtager skal være indstillet på at stå til rådighed for interviews og presseomtale. Kravene står opført i rådets bevillingsbreve, og alle bevillingsmodtagere forpligtes derved til at opfylde disse. De ansøgte projekters formidlingsplan er på nuværende tidspunkt en del af bedømmelseskriterierne i Det Frie Forskningsråd.

Det Frie Forskningsråd bidrager endvidere selv til den populærvidenskabelige formidling af forskningsresultater gennem et samarbejde med Videnskab.dk.

Det forventes, at Danmarks Frie Forskningsfond fortsætter og videreudvikler arbejdet med Open Access i takt med den stadige udvikling, som finder sted i andre relevante nationale og internationale fora, herunder i regi af EU.

Til § 14

Med bestemmelsen, der er ny, foreslås det at udvide muligheden for, at Danmarks Frie Forskningsfond kan give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter baseret på politisk fastsatte temaer eller virkemidler.

Danmarks Innovationsfond har efter lov om Danmarks Innovationsfond ansvaret for tematisk forskning, idet fonden overtog Det Strategiske Forskningsråds opgaver i 2014. Danmarks Innovationsfond har fokus rettet mod erhvervslivet, idet fonden skal give tilskud til udvikling af viden og teknologi, der fører til styrkelse af forskning og innovative løsninger til gavn for vækst og beskæftigelse.

Efter den gældende bestemmelse i § 7, stk. 4, har Det Frie Forskningsråd mulighed for i særlige tilfælde at støtte politisk prioriterede virkemidler, hvor der er givet bevillingsmæssig hjemmel hertil. Eksempelvis hvor der fra politisk hold er afsat en øremærket bevilling til udmøntning via brede opslag rubriceret efter videnskabelige forskningsområder.

Der er derimod ikke adgang til, at rådet udmønter bevillinger, der er afgrænset til et specifikt forskningsområde, f.eks. sprog, litteratur, fysik eller kemi. Rådet kan heller ikke udmønte bevillinger, der er tematisk afgrænset, f.eks. til særlige programmer. Udmøntning af tematisk forskning skete tidligere i regi af det nu nedlagte Det Strategiske Forskningsråd. Det Strategiske Forskningsråd havde en række særligt nedsatte programkomiteer, der udmøntede sådanne bevillinger, eksempelvis programkomiteerne for Sundhed, fødevarer og velfærd, Bæredygtig energi og miljø, Strategiske vækstteknologier, Individ, sygdom og samfund, Transport og infrastruktur og Fred og konflikt.

I det omfang, der er tale om temaer, som ikke ligger inden for Innovationsfondens fokusområde, vurderes det, at Danmarks Frie Forskningsfond vil have bedre muligheder og forudsætninger end Danmarks Innovationsfond for at udmønte midler til tematisk forskning.

Det foreslås på den baggrund, at Danmarks Frie Forskningsfond skal have mulighed for og pligt til at give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter inden for politisk fastsatte temaer, når der er fastsat særlig bevilling hertil på de årlige bevillingslove. Bestemmelsen medfører, at fonden kan støtte aktiviteter, der er afgrænset efter deres indhold, dvs. yde støtte til tematisk forskning med opslag, der er indholdsmæssigt fokuserede og fagligt snævrere end de videnskabelige forskningsområder.

Danmarks Frie Forskningsfonds hovedformål forudsættes som hidtil at være at udmønte tilskud til forskning baseret på forskernes egne initiativer. Fondens årlige grundbevilling på finansloven skal som hidtil gå til sådanne tilskud og andre aktiviteter i forbindelse med fondens almindelige virke, som det har været hidtidig praksis for Det Frie Forskningsråd. Grundbevillingen kan således ikke udmøntes til forskning i politisk fastsatte emner.

Til § 15

Med bestemmelsen tilsigtes ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende lov.

Der etableres med bestemmelsen hjemmel til, at Danmarks Frie Forskningsfond som hidtil kan overføre bevillings- og beslutningskompetence til internationale fora, sådan at Danmarks Frie Forskningsfond i et passende omfang kan være repræsenteret i forskningssamarbejder i Norden, i EU og eventuelt også i andre sammenhænge.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* er med en sproglig justering en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 30 a, stk. 1, i lov om forskningsrådgivning m.v. Med forslaget fastslås, at Danmarks Frie Forskningsfond kan deltage i internationalt forskningssamarbejde inden for fondens bevillingsfunktion, hvis samarbejdet af fondens vurderes at være til gavn for dansk forskning.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* er med en sproglig justering en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 30 a, stk. 2, i lov om forskningsrådgivning m.v. Efter forslaget kan fonden som led i arbejdet efter stk. 1 beslutte at fordele op til 20 pct. af fondens årlige grundbevilling til internationale fora, der er snævrere afgrænset end efter § 13, stk. 1. Der fastsættes som hidtil et øvre kvantitativt loft på 20 pct. af fondens grundbevilling for omfanget af det internationale engagement inden for bevillingsfunktionen. Forslaget skal læses i sammenhæng med forslaget i § 29, der medfører, at fonden som hidtil alene kan fordele midler til tildeling i internationale fora, hvis fonden har sikret sig, at bevillingerne vil blive tildelt i åben konkurrence og efter en forskningsfaglig kvalitetsvurdering.

Til § 16

Med bestemmelsen tilsigtes ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende lov, idet det foreslås, at Danmarks Frie Forskningsfond som hidtil skal rådgive om forskning, hvorved forstås både forskningspolitisk og forskningsfaglig rådgivning. Det er som hidtil tanken, at rådgivningen fra Danmarks Frie Forskningsfond sker konkret i forhold til fondens ansvarsområder i modsætning til rådgivningen i regi af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, som forventes at give mere generel rådgivning på overordnet niveau.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* viderefører med enkelte sproglige justeringer den gældende bestemmelse i § 8, stk. 1, 1. og 2. pkt. Bestemmelsen fastsætter, at Danmarks Frie Forskningsfond som hidtil rådgiver uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget og øvrige ministre om forskning inden for alle videnskabelige forskningsområder.

Det foreslåede *stk. 2* viderefører den gældende bestemmelse i § 8, stk. 1, 3. pkt., hvorefter rådets rådgivning sker efter anmodning eller på fondens eget initiativ.

Som hidtil forudsættes rådgivningsfunktionen forankret i bestyrelsen. Det påhviler dermed bestyrelsen at sikre en samordning af fondens rådgivning om forskning, herunder ved spørgsmål, som vedrører flere udvalg, sådan at der gives en konsistent og entydig rådgivning om forskning. I praksis vil en anmodning om rådgivning om forskning skulle stiles til bestyrelsen. Tilsvarende forudsættes det, at bestyrelsen formidler den rådgivning om forskning, som fonden på eget initiativ måtte give.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* er en videreførelse af de gældende bestemmelser i § 3, stk. 3, 2. pkt., og § 8, stk. 2, 2. pkt. Bestemmelsen fastslår, at fonden efter anmodning bistår Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, Danmarks Akkrediteringsinstitution og Akkrediteringsrådet med rådgivning om forskning. Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd kan dermed ved varetagelse af sin opgave anmode Danmarks Frie Forskningsfond om rådgivning om forskning inden for fondens område, mens Danmarks Akkrediteringsinstitution og Akkrediteringsrådet tilsvarende har mulighed for at søge forskningsfaglig rådgivning i forbindelse med godkendelse af videregående uddannelsesinstitutioner, uddannelser og uddannelsesudbud.

Med bestemmelsen i *stk. 4* foreslås de gældende bestemmelser i § 8, stk. 2, 1. pkt. og § 8, stk. 3, videreført i en sproglig opdateret form.

Efter stk. 4, 1. pkt., kan fonden efter anmodning bistå offentlige og private institutioner med rådgivning om forskning. Hermed tænkes eksempelvis på forskningsfaglig rådgivning, f.eks. i forbindelse med høringer, evalueringer og udarbejdelse af strategiplaner.

Efter stk. 4, 2. pkt., kan fonden i tilfælde, hvor der anmodes om bistand til vurdering af ansøgninger som hidtil yde rådgivningen ved at anviser navne på anerkendte forskere uden for fonden. Danmarks Frie Forskningsfond har dermed mulighed for at løfte visse rådgivningsopgaver ved at anviser navne på anerkendte forskere uden for fonden, der kan varetage den forskningsfaglige vurdering. Det drejer sig om de rådgivningssager, hvor en offentlig eller privat institution henvender sig til fonden for at få en forskningsfaglig vurdering af ansøgninger, der er indgivet til den pågældende institution – de såkaldte »kvasifondssager«. Arbejdsbyrden fra disse sager kan være betragtelig. I situationer, hvor Danmarks Frie Forskningsfond modtager store mængder af disse sager samtidig med egne uddelinger, kan der være behov for at kunne henvise rådgivningsopgaver til andre anerkendte forskere end medlemmerne af Danmarks Frie Forskningsfond. Ved at anviser navne indestår Danmarks Frie Forskningsfond for, at de foreslåede personer er anerkendte forskere, der er fagligt kvalificeret til at foretage den forskningsfaglige vurdering, der anmodes om. Det er imidlertid op til den, der rekvirerer rådgivningen, selv at rette henvendelse til de anviste forskere, ligesom rekvirenten selv vil skulle betale rådgivningshonorar til disse. Det er hensigten, at Danmarks Frie Forskningsfond som hidtil skal kunne bruge bestemmelsen, når fonden skønner det påkrævet f.eks. på grund af arbejdsmæssig belastning, høringsfrister m.v.

Til § 17

Den foreslåede bestemmelse, der er ny, fastsætter, at Danmarks Frie Forskningsfond ledes af en bestyrelse. Dette tydeliggør, at det som hidtil er bestyrelsen, der har ansvaret for at sikre, at fonden lever op til sit formål.

Udadtal betyder det, at det er bestyrelsen, der tegner fonden, eksempelvis i forhold til aftale- og samarbejdspartnere. Som hidtil er fondens rådgivningsfunktion også forankret hos bestyrelsen, hvorfor det er op til bestyrelsen at sikre en samordning af

fondens rådgivning om forskning. Det er også bestyrelsens ansvar løbende hvert tredje år at udforme fondens strategi og afgive en årlig beretning om fondens virke.

Indadtil medfører ledelsesretten for bestyrelsen, at bestyrelsen over for de underliggende udvalg og sekretariatet har en egentlig instruktionsbeføjelse i forhold til fondens opgaveløsning.

Det er bestyrelsens ansvar at sikre, at fonden træffer afgørelse om tilskud inden for de rammer, der er fastsat på de årlige bevillingslove, at bevillinger tildeles efter ansøgning i åben konkurrence på baggrund af offentliggjorte kriterier efter en forskningsfaglig kvalitetsvurdering, og at der tildeles bevillinger til internationalt samarbejde. Det er ligeledes bestyrelsens ansvar at sikre, at fondens bevillingsfunktion varetages efter ensartede retningslinjer og opslag. Bestyrelsen kan herunder beslutte, hvilke virkemidler, de underliggende udvalg kan udmønte bevillinger til, herunder størrelsen af bevillingerne samt om de enkelte typer bevilling skal tildeles en person eller en juridisk enhed. Bestyrelsen vil tilsvarende kunne beslutte udvalgenes anvendelse af eksterne bedømmere i ansøgningsbehandlingen.

Bestyrelsens instruktionsbeføjelse udstrækkes ikke til den konkrete afgørelse om bevilling. Som hidtil er det således udvalgenes ansvar at udøve den konkrete bevillingskompetence og træffe afgørelse om, hvorvidt en ansøgning imødekommes eller ikke.

Til § 18

Med bestemmelsen videreføres gældende ret stort set uændret.

Ved bestemmelsen i *stk. 1*, der viderefører den gældende bestemmelse i § 10, stk. 1, 1. pkt., foreslås, at fondens bestyrelse består af en formand og otte øvrige medlemmer, som alle skal være anerkendte forskere. At bestyrelsen som hidtil foreslås sammensat af anerkendte forskere skal bl.a. sikre den forskningsfaglige kvalitet i bestyrelsens arbejde samt dialogen mellem bestyrelsen og de underliggende udvalg. Som det har været praksis hidtil, forudsættes det, at bestyrelsen har mulighed for selv at vælge en næstformand.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* viderefører med en mindre sproglig ændring den gældende bestemmelse i § 10, stk. 2. Bestemmelsen fastslår, at bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, udpeges af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab efter afholdelse af åbent opslag. Det anses for vigtigt, at medlemmerne ikke repræsenterer parts- eller særinteresser, men at de udpeges i deres personlige egenskab. Uddannelses- og forskningsministeren udpeger bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, på baggrund af det åbne opslag, men ministeren er ikke bundet af de forslag til medlemmer, som foreslås på baggrund af opslaget, dvs. at uddannelses- og forskningsministeren har mulighed for at udpege medlemmer, som ikke foreslås på baggrund af det åbne opslag. Det anses således for hensigtsmæssigt at give ministeren muligheden for at supplere det åbne opslag i situationer, hvor de bedst egnede kandidater muligvis ikke har meldt sig i forbindelse med opslaget.

Bestyrelsen, herunder formand og evt. næstformand, forventes honoreret efter de gældende rammer for honorering af medlemmer af kollegiale organer i staten. Uddannelses- og Forskningsministeriet har i overensstemmelse hermed fastsat gældende retningslinjer for at sikre en klar og entydig model for honorering samt ensartethed i honoreringen på tværs af råd og fonde i forsknings- og innovationssystemet under ministeriet.

Ved bestemmelsen i *stk. 3*, der med sproglige ændringer viderefører den gældende bestemmelse i § 36, stk. 1, foreslås, at bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, ikke samtidig kan sidde i Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, bestyrelsen for Danmarks Grundforskningsfond eller Danmarks Innovationsfond eller i udvalg under Danmarks Fri Forskningsfond.

Det foreslåede forbud mod personsammenfald mellem de nævnte organer er som hidtil begrundet i et ønsket om at sikre en klar ledelsesstruktur, hvor der er personadskillelse mellem de personer, der leder fonden og træffer beslutning om fordeling af midler, og de personer, der udmønter midlerne. Det er endvidere hensigten at skabe en klar adskillelse mellem de organer, som skal udmønte midler og rådgive mere konkret om forskning og det organ, som skal rådgive om forskning på overordnet niveau uden hensyn til de bevillingsmæssige rammer.

Til § 19

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 1* at videreføre den samlede udpegningsperiode på 6 år for medlemmer af bestyrelsen, men med en mere fleksibel model for udpegningsperiode end efter den gældende bestemmelse i § 10, stk. 3. Det foreslås således, at bestyrelsesmedlemmerne i første omgang udpeges for en begrænset periode på indtil 4 år for at sikre mulighed for en vis udskiftning. Samtidig foreslås, at der ved genudpegningsperiode er mulighed for at sikre en vis kontinuitet. Af samme grund bør det søges sikret, at ikke alle bestyrelsesmedlemmer fratræder samtidigt. Det foreslås, at 6 år er den samlede periode for fondens bestyrelsesmedlemmer, herunder formanden.

Med bestemmelsen i *stk. 2*, der viderefører den gældende bestemmelse i § 40, foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren undtagelsesvis kan forlænge udpegningsperioderne for bestyrelsesmedlemmerne, herunder formanden, for en begrænset periode ud over de perioder, som er anført i stk. 1. Forslaget tager navnlig sigte på, at medlemmer, som har været tæt involveret i behandlingen af større og mere ressourcekrævende sager, der anses for tæt på afslutning, kan færdigbehandle sådanne sager uanset udløb af normal udpegningsperiode. I sådanne situationer, f.eks. i forbindelse med en større strategiproces, vil en udskiftning af medlemmer sent i sagsforløbet kunne medføre et u hensigtsmæssigt yderligere forbrug af tid og andre ressourcer til ulempe for alle involverede.

Forslaget tager også højde for bl.a. den situation, at der ved fremtidige politiske forhandlinger om ændringer af eksempelvis fondens mandat eller sammensætning af bestyrelsen m.v. vil kunne foretages begrænsede yderligere forlængelser af udpeg-

ningsperioden for siddende medlemmer frem til f.eks. en ny lovs ikrafttræden. Derved undgås ressourcekrævende opslag efter nye medlemmer på et tidspunkt, hvor vilkårene for medlemsskabet vil kunne forventes ændret i nær fremtid.

Til § 20

Med bestemmelsen tilsigtes mindre indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende lov.

Ved *stk. 1* foreslås det med henblik på at sikre gennemsigtighed i fondens virke og offentlig indsigt, at bestyrelsen udarbejder en forretningsorden samt løbende hvert tredje år udformer fondens strategi og afgiver en årlig beretning om fondens virke. Bestemmelsen er med sproglige ændringer en videreførelse af de gældende bestemmelser § 8, stk. 5, og § 10, stk. 4. Med den foreslåede ordlyd vil bestyrelsen skulle udarbejde en årlig beretning i stedet for årsrapport og en strategi i stedet for plan, uden at det herved er tanken, at der skal ske særlige indholdsmæssige ændringer. Det forventes, at bestyrelsen i strategien bl.a. beskriver, hvordan fonden fremadrettet vil arbejde med at opfylde fondens formål og opgaver, mens den årlige beretning forventes at indeholde en redegørelse for årets gang i fonden. Som noget nyt foreslås det lovfæstet, at fondens strategi skal udarbejdes løbende hvert tredje år og ikke som hidtil for de kommende år. Som det har været praksis hidtil, foreslås det lovfæstet, at de nævnte dokumenter forelægges uddannelses- og forskningsministeren til orientering, sådan at ministeren som tilsynsførende løbende får mulighed for at følge med i fondens virke.

Med *stk. 2* foreslås det samtidig, at den hidtidige praksis med offentliggørelse af dokumenterne på fondens hjemmeside lovfæstes. Det vil derudover være op til bestyrelsen at beslutte, hvilke øvrige tiltag fonden vil iværksætte for at sikre gennemsigtighed i fondens virke, eksempelvis afholdelse af konferencer m.v.

Til § 21

Med bestemmelsen tilsigtes ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende lov.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* sammenskrives de gældende bestemmelser i § 11, stk. 1, 1. pkt., § 13, stk. 1, og § 13, stk. 4. Som følge af forslaget om navneændring til Danmarks Frie Forskningsfond foreslås det, at de underliggende organer benævnes stående udvalg i stedet for faglige forskningsråd. Som hidtil nedsætter og navngiver bestyrelsen efter egen vurdering op til seks stående udvalg. De stående udvalg har til opgave at tildele bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter efter § 13, stk. 1, og bistå med rådgivning efter § 16.

Som hidtil forudsættes det, at de valgte personer til udvalgene kommer til at afspejle det videnskabelige felt, som det pågældende udvalg skal dække, samt at de tilsammen kommer til at fremme en ensartet forståelse af hele det videnskabelige spektrum, som dækkes af Danmarks Frie Forskningsfond.

Med *stk. 2* foreslås den gældende bestemmelse i § 11, stk. 2, videreført. Da bestyrelsen har kompetence til at fastlægge grænserne mellem de stående udvalg, har bestyrelsen også kompetencen til at afgøre, i hvilket eller hvilke udvalg en given ansøgning eller sag skal behandles. Som hidtil forudsættes det, at bestyrelsen udøver kompetencen på baggrund af en faglig behovsvurdering. Med udgangspunkt i faglige kriterier har bestyrelsen løbende mulighed for at tilpasse organiseringen af de stående udvalg i forhold til den forskningsfaglige udvikling. I den forbindelse skal bestyrelsen sikre, at udvalgene tilsammen afspejler det danske forskningssamfunds faglige sammensætning.

Med bestemmelsen i *stk. 3* foreslås den gældende bestemmelse i § 11, stk. 1, 2. pkt., videreført, sådan at bestyrelsen som ét af de stående udvalg kan nedsætte et tværfagligt udvalg, som består af medlemmer af de andre stående udvalg, til varetagelse af tværfaglige opgaver. Et sådant tværfagligt udvalg vil i høj grad kunne have gavn af at trække på ekspertise og erfaring fra medlemmer af de øvrige udvalg, hvorfor medlemmer af et udvalg tillige kan være medlem af et tværfagligt udvalg. Bestyrelsen har ikke hidtil benyttet sig af denne mulighed.

Med bestemmelsen i *stk. 4*, der er ny, foreslås, at bestyrelsen kan nedsætte særlige ad hoc udvalg til at tildele bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter efter den foreslåede § 14. Med bestemmelsen har bestyrelsen mulighed at nedsætte særlige ad hoc udvalg til at udmønte politisk prioriterede bevillinger til tematisk forskning. Den primære baggrund for forslaget om, at særlige bevillinger kan udmøntes i særlige ad hoc udvalg, er, at de stående udvalg som hidtil skal have fokus på at udmønte bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer. Det ønskes således ikke, at udmøntning af særlige bevillinger unødigt skal fjerne de stående udvalgs fokus herpå. Et andet hensyn er, at sådanne særlige tematiske bevillinger kan forudsætte en sådan særlig fagkundskab, som medlemmer af de stående udvalg, der skal dække alle videnskabelige forskningsområder, ikke nødvendigvis ligger inde med. Det forudsættes dog, at bestyrelsen inden nedsættelse af en særlig ad hoc udvalg foretager en konkret vurdering af behovet herfor, herunder vurderer, om et af de stående udvalg kan varetage den pågældende opgave. Det forventes, at bestyrelsen vil begrænse antallet af særlige ad hoc udvalg til et relevant og nødvendigt niveau. Bestyrelsen forventes således f.eks. at have for øje, at et nedsat ad hoc udvalg ophører, når dets opgave er løst.

Til § 22

Med bestemmelsen tilsigtes ingen indholdsmæssige ændringer i forhold til den gældende lov.

Med *stk. 1* foreslås den gældende bestemmelse i § 11, stk. 3, 1. led, videreført. Bestyrelsen har således fortsat ikke selv bevillingskompetence.

Med bestemmelsen i *stk. 2* foreslås de gældende bestemmelser i § 11, stk. 3, 2. led, og § 13, stk. 1, videreført. Som hidtil skal bestyrelsen fordele midler fra grundbevillingen til de stående udvalg, der inden for hver sit område tildeler bevillingerne.

Med *stk. 3* foreslås den gældende bestemmelse i § 11, stk. 4 og 5, videreført med en sproglig ændring. Bestyrelsen kan som hidtil mellem de stående udvalg fordele op til 20 pct. af midlerne efter stk. 1 til særlige initiativer, herunder tværfaglige og

tværgående initiativer som f.eks. det såkaldte Sapere Aude virkemiddel, der i dag går på tværs af de faglige forskningsråd, og som fremover tilsvarende forventes at gå på tværs af de stående udvalg.

Med bestemmelsen i *stk. 4*, der er ny, foreslås det, at bestyrelsen fordeler særlige bevillinger til særlige ad hoc udvalg, jf. § 21, stk. 4, eller til de stående udvalg. Det er dermed op til bestyrelsen at vurdere om de særlige bevillinger skal udmøntes af de stående udvalg eller af et særligt ad hoc udvalg.

Til § 23

Det følger af § 14, stk. 1 og 2, i lov om forskningsrådgivning m.v., at samtlige medlemmer af de faglige forskningsråd skal være anerkendte forskere, og at uddannelses- og forskningsministeren udpeger op til 75 medlemmer til de faglige forskningsråd. Medlemmerne udpeges i deres personlige egenskab og således, at der i det enkelte råd opnås bred faglig dækning inden for rådets virke og bred erfaring både inden for dansk og international forskning.

Det foreslås som noget nyt i *stk. 7*, at det er bestyrelsen, og ikke uddannelses- og forskningsministeren, der udpeger op til 75 medlemmer, herunder formænd, til de stående udvalg. Den foreslåede ændring giver bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond en mere markant profil og større tyngde i forhold til bestyrelsens ledelse af fondens aktiviteter og medvirker samtidig til en større autonomi for Danmarks Frie Forskningsfond som et samlet råd. Forslaget medvirker endvidere til at skabe klarere linjer og øget gennemsækelighed ved at placere kandidatvurdering og beslutningskompetence vedrørende udpegningen af medlemmer til de stående udvalg i et og samme organ. Det maksimale antal medlemmer i de stående udvalg fastholdes på 75. Formålet med at begrænse antallet af medlemmer i de stående udvalg var bl.a. at reducere risikoen for inhabilitet. Som det har været praksis hidtil, forudsættes det, at de stående udvalg har mulighed for selv at vælge en næstformand.

Med forslaget om, at det fremover skal være bestyrelsen for Danmarks Frie Forskningsfond og ikke uddannelses- og forskningsministeren, der udpeger medlemmer af de stående udvalg, vil udpegningen af medlemmer ikke som hidtil uden videre være omfattet af lov om ligestilling af kvinder og mænd, idet disse regler gælder for udvalg, kommissioner og lignende nedsat af minister. Det forudsættes dog, at bestyrelsen ved udpegningen af medlemmer til de stående udvalg følger retningslinjer tilsvarende reglerne i lov om ligestilling af kvinder og mænd, sådan at der ikke i praksis sker en ændring på dette punkt i forhold til i dag.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, der viderefører den gældende bestemmelse i § 14, stk. 1, fastslår, at de stående udvalg kvalitativt skal sammensættes af anerkendte forskere. Hensynet er som hidtil at sikre den forskningsfaglige kvalitet ved løsning af udvalgenes opgaver, særligt udvalgenes udmøntning af bevillinger til konkrete forskningsprojekter.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* viderefører med en mindre sproglig ændring den gældende bestemmelse i § 14, stk. 2, 2. pkt. Bestemmelsen fastslår, at udvalgsmedlemmerne, herunder formænd, som hidtil udpeges i deres personlige egenskab efter afholdelse af åbent opslag. Der skal som hidtil i det enkelte stående udvalg være bred faglig dækning inden for udvalgets virke og bred erfaring både inden for dansk og international forskning. Det anses for vigtigt, at medlemmerne ikke repræsenterer parts- eller særinteresser, men at de udpeges i deres personlige egenskab. Bestyrelsen udpeger udvalgsmedlemmerne, herunder formanden, på baggrund af det åbne opslag, men bestyrelsen er ikke bundet af de forslag til medlemmer, som foreslås på baggrund af opslaget, dvs. at bestyrelsen har mulighed for at udpege medlemmer, som ikke foreslås på baggrund af det åbne opslag. Det anses således for hensigtsmæssigt at give bestyrelsen mulighed for at supplere det åbne opslag i situationer, hvor de bedst egnede kandidater muligvis ikke har meldt sig i forbindelse med opslaget.

Medlemmer af de stående udvalg, herunder formænd og evt. næstformænd, forventes honoreret efter de gældende rammer for honorering af medlemmer af kollegiale organer i staten. Uddannelses- og Forskningsministeriet har i overensstemmelse hermed fastsat gældende retningslinjer for at sikre en klar og entydig model for honorering samt ensartethed i honoreringen på tværs af råd og fonde i forsknings- og innovationssystemet under ministeriet.

Ved den foreslåede bestemmelse i *stk. 4*, der med sproglige ændringer viderefører den gældende bestemmelse i § 36, stk. 1, foreslås, at udvalgsmedlemmerne, herunder formænd, ikke samtidig kan sidde i Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd, eller i bestyrelsen for Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Innovationsfond eller Danmarks Frie Forskningsfond.

Det foreslåede forbud mod personsammenfald mellem de nævnte organer er som hidtil begrundet i et ønsket om at sikre en klar ledelsesstruktur, hvor der er personadskillelse mellem de personer, der leder fonden og træffer beslutning om fordeling af midler, og de personer, der udmønter midlerne. Det er endvidere hensigten at skabe en klar adskillelse mellem de organer, som skal udmønte midler og rådgive mere konkret om forskning og det organ, som skal rådgive om forskning på overordnet niveau uden hensyn til de bevillingsmæssige rammer.

Til § 24

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 1* at videreføre den samlede udpegningsperiode på 6 år for udvalgsmedlemmerne i det stående udvalg, men med en mere fleksibel model for udpegning end efter den gældende bestemmelse i § 14, stk. 3, i lov om forskningsrådgivning m.v. Det foreslås således, at udvalgsmedlemmerne i første omgang udpeges for en begrænset periode på indtil 4 år for at sikre mulighed for en vis udskiftning. Samtidig foreslås, at der ved genudpegning er mulighed for at sikre en vis kontinuitet. Af samme grund bør det søges sikret, at ikke alle udvalgsmedlemmer fratræder samtidigt. Det foreslås, at 6 år er den maksimale periode for udvalgsmedlemmer, herunder formænd, i de stående udvalg.

Med den foreslåede bestemmelse i *stk. 2*, der viderefører den gældende bestemmelse i § 40, foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren undtagelsesvis kan forlænge udpegningsperioderne for udvalgsmedlemmerne, herunder formanden, for en begrænset periode ud over de perioder, som er anført i stk. 1. Forslaget tager navnlig sigte på, at medlemmer, som har været tæt involveret i behandlingen af større og mere ressourcekrævende sager, der anses for tæt på afslutning, kan færdigbehandle sådanne sager uanset udløb af normal udpegningsperiode. I sådanne situationer, f.eks. i forbindelse med en større strategipro-

ces, vil en udskiftning af medlemmer sent i sagsforløbet kunne medføre et u hensigtsmæssigt yderligere forbrug af tid og andre ressourcer til ulempe for alle involverede.

Forslaget tager også højde for bl.a. den situation, at der ved fremtidige politiske forhandlinger om ændringer af eksempelvis fondens mandat eller sammensætning af bestyrelsen m.v. vil kunne foretages begrænsede yderligere forlængelser af udpegningsperioden for siddende medlemmer frem til f.eks. en ny lovs ikrafttræden. Derved undgås ressourcekrævende opslag efter nye medlemmer på et tidspunkt, hvor vilkårene for medlemsskabet vil kunne forventes ændret i nær fremtid.

Til § 25

Da der efter den gældende lov om forskningsrådgivning m.v. ikke er hjemmel til at nedsætte særlige ad hoc udvalg, er den foreslåede bestemmelse ny.

Det foreslås med *stk. 1*, at bestyrelsen udpeger et begrænset antal medlemmer, herunder formænd, til de særlige ad hoc udvalg. Det forudsættes, at de særlige ad hoc udvalg har mulighed for selv at vælge en næstformand.

Det forudsættes, at bestyrelsen påser, at antallet af medlemmer til sådanne særlige ad hoc udvalg holdes på det lavest mulige niveau, og at medlemmerne afbeskikkes, når deres opgave er fuldført.

Med *stk. 2* foreslås, at de særlige ad hoc udvalg, ligesom de stående udvalg, kvalitativt skal sammensættes af anerkendte forskere. Hensynet er også her at sikre den forskningsfaglige kvalitet ved udmøntning af bevillinger til konkrete forskningsprojekter.

Efter *stk. 3* udpeges medlemmer af de særlige ad hoc udvalg i deres personlige egenskab for begrænset periode. Der kan dermed ske udpegnings uden afholdelse af åbent opslag.

Det forudsættes, at bestyrelsen ved udpegnings af medlemmer til de stående udvalg og de særlige ad hoc udvalg følger retningslinjer tilsvarende reglerne i lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.2.5.

Medlemmer af de særlige ad hoc udvalg, herunder formænd og evt. næstformænd honoreres på tilsvarende vis som medlemmer af de stående udvalg, dvs. efter Uddannelses- og Forskningsministeriets gældende retningslinjer inden for de statslige rammer for honorering af medlemmer af kollegiale organer i staten. Det sker for at sikre en klar og entydig model for honorering samt ensartethed i honoreringen på tværs af råd og fonde i forsknings- og innovationssystemet under ministeriet.

Bestemmelsen forbyder ikke personsammenfald med andre organer. Hensynet er at sikre, at sådanne særlige udvalg til enhver tid kan sammensættes med de bedst kvalificerede medlemmer.

Til § 26

Af § 14, stk. 5, i lov om forskningsrådgivning m.v. følger, at hvert af de faglige forskningsråd udarbejder en forretningsorden, som skal godkendes af bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd.

Med bestemmelsen foreslås en videreførelse den gældende bestemmelse, så både de stående udvalg og særlige ad hoc udvalg udarbejder en forretningsorden, der godkendes af bestyrelsen. Kravet om bestyrelsens godkendelse er med til at styrke bestyrelsens ledelsesret og indseende med de enkelte udvalg, ligesom det giver bedre mulighed for at sikre ensartet ansøgningsbehandling på tværs af udvalgene.

I de enkelte forretningsordener fastsættes antallet af medlemmer i det pågældende udvalg samt generelle procesregler for udvalgets virksomhed. Det kan f.eks. være frister for indkaldelse til møder i udvalget, mødeledelse, om udvalget inden for visse grænser kan behandle sager i skriftlig procedure mellem udvalgets medlemmer og om interne bemyndigelser (delegationer) til f.eks. udvalgets formand eller sekretariat. Overordnet er formålet med forretningsordenen bl.a. at sikre, at arbejdet i udvalget internt foregår på en hensigtsmæssig måde og på et oplyst grundlag. Forretningsordenen retter sig principielt alene indadtil i udvalget. Forretningsordenen, herunder de enkelte regler i denne, skal altid holde sig inden for rammerne af den gældende lovgivning samt gældende ret i øvrigt, herunder almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Baggrunden for forslaget er som hidtil at sikre, at udvalgene har en ensartet praksis for disse forhold. Som det har været praksis, og for at sikre åbenhed om udvalgets arbejde, foreslås det også lovfæstet, at forretningsordenerne efter bestyrelsens godkendelse offentliggøres på fondens hjemmeside.

Til § 27

Af § 35, stk. 1, 1. pkt., i lov om forskningsrådgivning m.v. følger, at sekretariatsbetjeningen af Det Frie Forskningsråd varetages af Uddannelses- og Forskningsministeriet. Sekretariatet for Det Frie Forskningsråd varetages af Styrelsen for Forskning og Innovation under ministeriet.

I overensstemmelse hermed fremgår det af § 19.11.03. Styrelsen for Forskning og Innovation, at styrelsen yder sekretariatsbetjening, rådgivning for Det Frie Forskningsråd. Sekretariatsbetjeningen af Det Frie Forskningsråd er en integreret del af styrelsens almindelige virksomhed, og sekretariatet gør således brug af bl.a. ministeriets/styrelsens økonomifunktion, bevillingsadministration, HR-afdeling og servicefunktion m.v. Det indebærer også, at sekretariatet er omfattet af styrelsens CVR-nummer, regnskabspraksis og disponeringsregler mv.

Bevillingen til sekretariatsbetjeningen af Det Frie Forskningsråd er en integreret del af styrelsens bevilling på finansloven. Som følge heraf indgår sekretariatet i styrelsens samlede årsregnskab og årsrapport. Det Frie Forskningsråd udarbejder således udelukkende en faglig årsrapport.

Med bestemmelsen foreslås gældende ret videreført, således at sekretariatsbetjeningen af Danmarks Frie Forskningsfond varetages af Uddannelses- og Forskningsministeriet eller en eller flere statslige myndigheder under ministeriet. Som hidtil kan sekretariatsfunktionerne dermed organisatorisk varetages af en anden myndighed end fonden. Sekretariatet betragtes funktionelt som en del af det organ, det betjener, dvs. sekretariatsfunktionen anses som en del af Danmarks Frie Forskningsfond. Når det drejer sig om løsning af opgaver og afgørelsesvirksomhed, der er knyttet til funktionen som sekretariat, anses sekretariatet for Danmarks Frie Forskningsfond således for en del af fonden, eksempelvis i forhold til afgørelser om afvisning af ansøgninger fra realitetsbehandling, om ændringer i bevillinger og om godkendelse af faglig eller regnskabsmæssig afrapportering. Bestemmelsen giver mulighed for, at de enkelte sekretariatsopgaver håndteres i fællesskab mellem to myndigheder uden for fonden, sådan at f.eks. sekretariatsbistand til udarbejdelse af opslag og vurderinger af ansøgninger m.v. vil kunne varetages af en styrelse, mens f.eks. bistand til digital håndtering af ansøgninger og efterfølgende administration af tildelte bevillinger vil kunne varetages af en anden styrelse.

Det er forventningen, at det som hidtil vil være en eller flere styrelser under ministeriet, der skal varetage sekretariatsfunktionen.

Til § 28

Det følger af § 7, stk. 1, i lov om forskningsrådgivning m.v., at Det Frie Forskningsråd har til formål at støtte dansk forskning baseret på forskernes egne initiativer, og at rådet skal sikre, at bevillinger tildeles efter ansøgning på baggrund af offentliggjorte kriterier. Af § 9 a, stk. 2, fremgår, at bestyrelsen skal sikre, at bevillinger til forskningsformål tildeles efter retningslinjer, der er bindende for alle faglige forskningsråd, herunder at den faglige bedømmelse af ansøgninger varetages under relevant inddragelse af eksterne bedømmere. Endelig følger det af § 13, stk. 2, at en bevilling tildeles personligt til hovedansøgeren. Hovedansøgeren er ansvarlig for bevillingen. Det fremgår af lovbemærkningerne, at der er tale om lovregulering af hidtidig praksis om at udstede bevillinger til hovedansøgeren personligt, og at overhead til administration vil tilfalde den eller de institutioner el.lign., som i bevillingsperioden er berettigede dertil efter de til enhver tid gældende regler.

Med forslaget til § 28 lægges der op til delvist at videreføre gældende ret.

Med forslaget i *stk. 1* skal Danmarks Frie Forskningsfond som hidtil tildele bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter efter ansøgning i åben konkurrence på baggrund af offentliggjorte kriterier. Det gælder både bevillinger baseret på forskernes egne initiativer og bevillinger til politisk fastsatte temaer eller virkemidler. Med henblik på til stadighed at sikre, at forskningsfaglige vurderinger foretages kompetent og uvildigt, foreslås det endvidere præciseret som hidtil, at ansøgninger til forskningsaktiviteter undergives en forskningsfaglig kvalitetsvurdering under relevant inddragelse af eksterne bedømmere.

Efter *stk. 2* skal fondens bevillingsfunktion som hidtil varetages efter ensartede retningslinjer og opslag, der er fastsat af bestyrelsen og offentliggjort på fondens hjemmeside. Med bestemmelsen vil bestyrelsen som en del af ledelsesopgaven have ansvar for, at fondens bevillingsfunktion varetages efter ensartede retningslinjer og opslag. Bestyrelsen skal dermed sikre, at Danmarks Frie Forskningsfonds opslag som hidtil indeholder oplysninger om de virkemidler, der kan søges om tilskud til som led i de enkelte uddelingsrunder, samt at opslaget ligeledes fastlægger de faglige, økonomiske og organisatoriske kriterier, herunder vurderingskriterier, for bedømmelse af ansøgninger.

Bestyrelsen kan fastsætte retningslinjer for bl.a. indkaldelse af ansøgninger og kravene hertil, sagsbehandling i forbindelse med fondens bevillingsfunktion m.v. Hensynet bag er at give bestyrelsen adgang til at sikre ensartet praksis og opgavevaretagelse på tværs af fonden. Bestyrelsen vil eksempelvis kunne beslutte, hvilke virkemidler de underliggende udvalg kan udmønte bevillinger til, herunder størrelsen af bevillingerne, samt om de enkelte typer bevilling skal tildeles en person eller en juridisk enhed. Bestyrelsen vil tilsvarende kunne træffe nærmere beslutninger om udvalgenes anvendelse af eksterne bedømmere i ansøgningsbehandlingen. Det er tanken, at retningslinjerne vil kunne indgå som en integreret del af fondens løbende opslag, der efter den foreslåede bestemmelse i forlængelse af hidtidig praksis forudsættes godkendt af bestyrelsen.

Retningslinjer og opslag, herunder de enkelte regler og vilkår, skal holde sig inden for rammerne af den gældende lovgivning samt gældende ret i øvrigt, herunder almindelige forvaltningsretlige grundsætninger. Med forslaget i § 32 sikres der hjemmel til, at uddannelses- og forskningsministeren som hidtil kan udstede en bekendtgørelse med nærmere regler om fondens bevillingsfunktion.

Som noget nyt foreslås det med *stk. 3*, at Danmarks Frie Forskningsfond skal have adgang til at udstede bevillinger til en person eller en juridisk enhed efter fondens vurdering afstemt i forhold til det konkrete virkemiddel. Baggrunden for forslaget om at give fonden større fleksibilitet er, at det vurderes at være hensigtsmæssigt, at fonden ved evt. større eller længerevarende bevillinger får mulighed for at tildele bevillinger både til personer og til juridiske enheder. Dette må først og fremmest vurderes på baggrund af det konkrete virkemiddel, herunder de forventede økonomiske rammer for de enkelte forskningsprojekter, projekternes kompleksitet og tidshorisonten for de enkelte bevillinger.

Behovet for at tildele bevillinger til juridiske enheder vurderes at vokse med udviklingen af det samlede ansvar for bevillingen, idet det bl.a. forventes at stille større krav til de institutionelle rammer, tilgængelighed af udstyr, administration m.v. Det forekommer således mindre hensigtsmæssigt at give personer individuelt ansvar for større, komplekse og længerevarende projekter. Det forventes, at fonden vil foretage sin vurdering på et tidligt tidspunkt i processen, helst allerede inden offentliggørelse af de respektive opslag, idet det vil give ansøgerne bedst mulighed for at tilrettelægge deres deltagelse under det enkelte opslag.

Til § 29

Med bestemmelsen foreslås en videreførelse af den gældende bestemmelse i § 30 a, stk. 3, med en sproglig justering. Bestemmelsen medfører, at fonden alene kan fordele midler til tildeling i internationale fora, hvis fonden har sikret sig, at bevillingerne vil blive tildelt i åben konkurrence og efter en forskningsfaglig kvalitetsvurdering. Deltagelse i sådanne internationale fora fordrer dermed som hidtil, at bevillingerne uddeles i åben konkurrence og efter en forskningsfaglig kvalitetsvurdering. Det forudsættes fortsat, at overførsel alene sker til internationale fora i offentligt regi. Der lægges som hidtil op til at påse, at sådanne fora kun uddeler støtte til samme modtagergruppe, som efter den nuværende lov kan få støtte i nationalt regi. Det forudsættes videre, at Danmarks Frie Forskningsfond påser, at rammerne for det internationale forum er pålidelige i retlig, økonomisk og regnskabsmæssig henseende.

Den gældende bestemmelse i § 30 a, stk. 4, videreføres ikke. Efter den bestemmelse forudsætter fordelingen af midler til internationale fora godkendelse af uddannelses- og forskningsministeren, for så vidt angår de retlige rammer for det internationale forums fordeling af midlerne, dets generelle bevillingsforudsætninger og dets regnskabsafklæggelse. Baggrunden for bestemmelsen var at skabe sikkerhed for, at danske bevillinger overført til udlandet i retlig, økonomisk og regnskabsmæssig henseende administreres på en måde, der svarer til de krav, der i dag stilles til den nationale administration. Det har i praksis vist sig ikke at være hensigtsmæssigt eller nødvendigt at henlægge en sådan godkendelsesbeføjelse til uddannelses- og forskningsministeren, idet Det Frie Forskningsråd på betryggende vis selv forud for fordeling af midler til internationale fora påser, at rammerne for det internationale forum er pålidelige i enhver henseende.

Til § 30

Det følger af § 7, stk. 1, 2. pkt., i lov om forskningsrådgivning m.v., at rådet har ansvar for at udvikle det forskningsfaglige niveau i Danmark og skal sikre mulighederne for nybrud i forskningen i koordination med det øvrige forskningssystem. Af § 9, stk. 3, følger, at bestyrelsen har ansvar for, at rådets virksomhed udøves i koordination med Danmarks Innovationsfond, Danmarks Grundforskningsfond og det øvrige forskningssystem, særlig for så vidt angår aktiviteter, som retter sig mod det internationale samarbejde. Efter § 30 a, stk. 5, skal bestyrelsen sikre en løbende koordination af arbejdet i de internationale fora med Danmarks Innovationsfond.

Den foreslåede bestemmelse er med sproglig justering en sammenskrivning af de gældende bestemmelser. Bestemmelsen er udtryk for, at Danmarks Frie Forskningsfonds bevillingsfunktion i relevant omfang skal koordineres med Danmarks Innovationsfond, Danmarks Grundforskningsfond og andre relevante aktører, f.eks. universiteter, sektorforskningsinstitutioner.

Fondens koordineringsforpligtelse forudsættes gennemført bl.a. med henblik på at undgå overlappende bevillinger med andre bevillingsmyndigheder, for at understøtte udviklingen af ensartede og enkle ansøgningsprocedurer og vilkår for offentlig udmøntning af bevillinger til forskning samt for at sikre sammenhængende dansk deltagelse i internationale puljer, der udmønter tilskud til forskning.

Til § 31

Med bestemmelsen, der er ny, foreslås det at give mulighed for i særlige situationer at fastsætte en karenperiode for en ansøger med den virkning, at ansøgeren i en periode vil være afskåret fra at ansøge om bevilling.

Ved bestemmelsen i *stk. 1, nr. 1*, foreslås, at Danmarks Frie Forskningsfond gives adgang til efter en konkret vurdering af den enkelte ansøgning at fastsætte en karenperiode for en ansøger, som har indsendt en ansøgning, der kvalitetsmæssigt vurderes til at ligge langt fra at komme i betragtning til en bevilling.

Baggrunden for forslaget er, at Det Frie Forskningsråd de seneste år har modtaget stadigt flere ansøgninger om støtte til forskningsprojekter, hvilket har betydet, at kun de allerbedste ansøgninger har fået bevilling. Adgangen til at fastsætte en karenperiode skal medvirke til at undgå, at ansøgere forgæves bruger mange ressourcer på at udarbejde nye ansøgninger eller gen-ansøgninger, som kvalitetsmæssigt ligger i den laveste ende af feltet og derved ikke har udsigt til at opnå bevilling. Tilsvarende vil ordningen medvirke til at sikre, at Danmarks Frie Forskningsfonds ressourcer til behandling af ansøgninger ikke unødigt anvendes på ansøgninger, som kvalitetsmæssigt ligger meget lavt.

Karenperiodens længde fastsættes efter de konkrete omstændigheder, men må ikke overstige 2 år. Perioden vurderes at være passende til, at den pågældende ansøger vil kunne nå at dygtiggøre sig og opnå tilstrækkelig erfaring til at indgive ansøgninger med et tilstrækkeligt kvalitetsmæssigt løft.

Ved bestemmelsen i *stk. 1, nr. 2*, foreslås, at Danmarks Frie Forskningsfond endvidere gives adgang til efter en konkret vurdering at fastsætte en karenperiode for ansøgere, som er kendt videnskabeligt uredelige efter lovgivningen herom, og hvor det vil være vanskeligt at argumentere for at give ansøgeren mulighed for at opnå offentlig finansiering umiddelbart efter. Karenperiodens længde fastsættes efter de konkrete omstændigheder, herunder sagens grovhed, men må ikke overstige 2 år.

For at gøre det muligt for ansøgere at gøre sig bekendt med kriterierne for fastsættelse af en karenperiode, inden ansøgning indsendes, foreslås det i bestemmelsens *stk. 2*, at kriterierne skal være offentliggjort på forhånd.

Til § 32

Af § 15, i lov om forskningsrådgivning m.v., følger, at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler for Det Frie Forskningsråds generelle tilskudsforudsætninger i forbindelse med bevillingsfunktionen, rådets regnskabsaflæggelse, rådets indkaldelse af ansøgninger og kravene hertil, rådets sagsbehandling i forbindelse med bevillingsfunktionen, herunder at der i et nærmere bestemt omfang skal inddrages eksterne eksperter ved bedømmelsen af ansøgninger, rådets tildeling af stipendier til forskere og personer under forskeruddannelse samt rådets adgang til delegation inden for rådet eller til sekretariatet af bevillings- og rådgivningskompetence. Uddannelses- og forskningsministeren kan endvidere fastsætte formkrav, herunder om elektronisk kommunikation, og tidsfrister og bestemme, at manglende overholdelse af formkrav og tidsfrister medfører, at ansøgningen kan afvises. Med hjemmel i denne bestemmelse er der udstedt bekendtgørelse nr. 322 af 30. marts 2014 om bevillingsfunktionen m.v. under Det Frie Forskningsråd.

Det foreslås med visse sproglige ændringer at videreføre gældende ret, således at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler dels om Danmarks Frie Forskningsfonds bevillingsfunktion (stk. 1), dels om adgang til delegation inden for Danmarks Frie Forskningsfond, herunder til sekretariatet, af bevillings- og rådgivningskompetence (stk. 2).

Det medvirker samtidig til at øge transparens om de rettigheder og forpligtelser, som retter sig mod ansøgere og bevillingsmodtagere. Opregningen i stk. 1, nr. 1-8, der ikke er udtømmende, knytter sig til fondens bevillingsfunktion, dvs. aktiviteter, der er knyttet til tildeling af forskningsmidler. Stk. 2 dækker et bredere område, idet den ikke er begrænset til bevillingsfunktionen og dermed omfatter fondens adgang til delegation inden for hele fondens virke.

Med *stk. 1, nr. 1*, foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om indkaldelse af ansøgninger og kravene hertil.

Med hjemlen kan uddannelses- og forskningsministeren som hidtil fastsætte regler for, hvordan Danmarks Frie Forskningsfonds indkaldelse af ansøgninger skal foregå, og hvilke formkrav der kan stilles som led i de enkelte tildelingsrunder. I forhold til regler om indkaldelse af ansøgninger kan det f.eks. fastsættes, at det i det enkelte opslag skal oplyses, hvilke virkemidler der kan søges om tilskud til. Det vil eksempelvis kunne fastsættes, at der kan stilles krav til ansøgers videnskabelige og andre kvalifikationer, krav om et maksimum for ansøgningers, herunder ansøgningsbilags, omfang samt krav om beløbsramme for ansøgninger. Der vil endvidere kunne fastsættes krav om, at ansøgninger, som skal til ekstern bedømmelse, eller som er over en vis beløbsramme, eller hvor andre særlige forhold taler for det, skal udformes på et andet sprog end dansk. Der vil desuden kunne fastsættes krav til den nærmere udformning af ansøgninger, herunder krav om underskrift eller elektronisk signatur, bilag, f.eks. projektbeskrivelse, CV, erklæringer og underskrifter fra institutioner, krav til indholdet af projektbeskrivelser samt krav til indhold og udformning af CV og publikationslister og krav til budgetspecifikationer i ansøgninger.

Med *stk. 1, nr. 2*, foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om formkrav, herunder om krav til digital kommunikation og om tidsfrister. Forslaget giver som hidtil uddannelses- og forskningsministeren hjemmel til at fastsætte regler om krav til digital kommunikation og om tidsfrister i forbindelse med ansøgninger om forskningsmidler. Som eksempler herpå kan nævnes krav om anvendelse af ansøgningsskema eller digital blanket eller krav om digital kommunikation, herunder om digital indsendelse af ansøgninger og om formatet herfor samt krav om, at ansøgninger med bilag skal være modtaget ved udløbet af en ansøgningsfrist.

Formålet med hjemlen til at kræve digital kommunikation er primært at give Danmarks Frie Forskningsfond mulighed for som hidtil at stille krav om digital indgivelse af ansøgninger. Dette sker i dag via et ansøgningssystem betegnet e-grant. Formuleringen åbner endvidere mulighed for, at fonden som hidtil kan stille krav om, at ansøger kan modtage meddelelser vedrørende ansøgningen elektronisk. Dette forventes fortsat at bidrage til en professionel og gennemsigtig administration, der øger mulighederne for analyse og statistik om ansøgere, ansøgningsdata m.v.

Det forudsættes, at formkrav og tidsfrister skal fremgå af opslaget. Hvis manglende overholdelse af et formkrav eller af en tidsfrist kan medføre, at en ansøgning afvises uden realitetsbehandling, skal dette ligeledes fremgå af opslaget.

Med *stk. 1, nr. 3*, foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om mulighed for afvisning af ansøgninger som følge af manglende overholdelse af formkrav. Det Frie Forskningsråd har hidtil haft mulighed for i opslag at fastsætte formkrav m.v. til ansøgninger, hvor en manglende overholdelse heraf kunne indebære, at en ansøgning blev afvist uden realitetsbehandling. Et centralt hensyn bag fastsættelsen af sådanne formkrav m.v. er, at ansøgere ud fra det almindelige ligebehandlingsprincip skal behandles lige i forhold til de stillede krav. Uden en øvre grænse for f.eks. længden af en projektbeskrivelse ville den ansøger, hvis beskrivelse volumenmæssigt var længere, også have mulighed for at give en mere detaljeret beskrivelse af sit projekt, og derved kunne opnå en fortrinsstilling. Betydningen af det grundlæggende ligebehandlingsprincip understreges af, at fonden som hidtil tildeler bevillinger til konkrete aktiviteter ud fra en forskningsfaglig kvalitetsvurdering i en konkurrencesituation, hvor midlerne samtidig er begrænsede i forhold til den samlede mængde ansøgninger.

Som hidtil forudsættes dog, at den generelle adgang til fastsættelse af formkrav m.v. ikke fritager Danmarks Frie Forskningsfond fra pligten til i særlige situationer at foretage en konkret vurdering af, om en ansøgning på trods af ansøgers manglende overholdelse af et sådant krav bør underkastes en realitetsbehandling. Et eksempel kunne være, hvor manglende rettidighed ved indgivelse af ansøgningen beror på en dokumenterbar fejl i ansøgningssystemet.

Med *stk. 1, nr. 4* foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren som hidtil kan fastsætte nærmere regler om økonomiske og administrative vilkår, der kan stilles som betingelse for tildeling og anvendelse af en bevilling. Der kan f.eks. fastsættes nærmere regler om bevillingsmodtageres regnskabsaflæggelse og faglige afrapportering samt fondens mulighed for at fravige sådanne krav.

Med *stk. 1, nr. 5*, foreslås som noget nyt, at uddannelses- og forskningsministeren kan udstede nærmere regler om adgang til at begrænse mulighederne for genansøgning ved at fastsætte en karenperiode. Med bestemmelsen kan der således udstedes nærmere regler for Danmarks Frie Forskningsfonds adgang til at fastsætte en karenperiode efter lovforslagets § 31, som er ny. Fastsættelse af karenperiode vil bero på en konkret vurdering af den enkelte ansøgning.

Med stk. 1, nr. 6, foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren som hidtil kan fastsætte nærmere regler om vilkår for bevillingsmodtageres regnskabsaflæggelse, faglig afrapportering og revision, herunder krav om bevillingsmodtageres deltagelse i evalueringer også efter bevillingens ophør. Med bestemmelsen kan der bl.a. fastsættes regler om, at fælles vilkår for bevillinger på Uddannelses- og Forskningsministeriets område skal anvendes.

Med stk. 1, nr. 7, foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren som hidtil kan fastsætte nærmere regler om bortfald af bevilling og tilbagebetaling af udbetalt tilskud i tilfælde, hvor bevillingsmodtager har misligholdt betingelserne for bevillingen.

Med stk. 1, nr. 8, foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om rammerne for vurdering af inhabilitet i forbindelse med fondens bevillingsfunktion. Det er med forslaget tanken, at ministeren får hjemmel til at fastsætte nærmere regler om inhabilitetsvurderingen i Danmarks Frie Forskningsråd.

Danmarks Frie Forskningsfond er ligesom Det Frie Forskningsråd omfattet af forvaltningslovens regler om inhabilitet. Med hjemlen til at fastsætte regler om rammerne for vurdering af inhabilitet vil der kunne fastsættes snævrere og mere præcise rammer, end hvad der ville gælde i medfør af almindelige inhabilitetsregler. Derved er der mulighed for i bekendtgørelsesform at videreføre f.eks. de bindende retningslinjer vedrørende inhabilitet, som oprindeligt blev etableret af det såkaldte Koordinationsudvalg, der blev nedlagt ved ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. i 2010. Det Frie Forskningsråd har hidtil fulgt Koordinationsudvalgets bindende retningslinjer, som bl.a. har medvirket til at strømline og ensrette inhabilitetsvurderinger på tværs af de faglige forskningsråd, som i dag tildeler bevillinger til konkrete forskningsaktiviteter efter ansøgning.

Med stk. 2 foreslås, som en videreførelse af gældende ret, at uddannelses- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om adgang til delegation inden for Danmarks Frie Forskningsfond, herunder til sekretariatet, af bevillings- og rådgivningskompetence. Som hidtil vil der med bestemmelsen kunne fastsættes regler om, at der i fonden alene kan ske delegation i sager, der ikke er praksisdannende eller -brydende, og som ikke har principiel karakter.

Selvom sekretariatsfunktionerne organisatorisk varetages af en anden myndighed end fonden lægges der op til, at sekretariatet funktionelt betragtes som en del af det organ, det betjener. Når det drejer sig om løsning af opgaver og afgørelsesvirksomhed, der er knyttet til funktionen som sekretariat, anses sekretariatet for Danmarks Frie Forskningsfond således for en del af fonden. Når sekretariatet inden for de rammer, der måtte være fastsat i lov, bekendtgørelse og forretningsordner m.v., træffer afgørelser på vegne af Danmarks Frie Forskningsfond, vil sekretariatets afgørelser dermed være at anse som afgørelser truffet af fonden efter almindelige bestemmelser om intern delegation. Ved delegation af afgørelseskompetence til sekretariatet vil der dermed heller ikke være klageadgang til fonden.

Også i forhold til fondens delegation til sekretariatet vil uddannelses- og forskningsministeren som hidtil kunne fastsætte nærmere regler, herunder videreføre regler om at det alene er muligt at delegere kompetence til sekretariatet i sager, der ikke kræver forskningsfaglig indsigt. Som eksempel på sådanne sager tænkes som hidtil på afgørelser om afvisning af ansøgninger fra realitetsbehandling som følge af manglende overholdelse af formkrav, om ændringer i bevillinger og om godkendelse af faglig eller regnskabsmæssig afrapportering.

Der henvises i det hele til afsnit 3.4.2.9. i de almindelige bemærkninger.

Til § 33

Af § 16, i lov om forskningsrådgivning m.v. følger, at bestyrelsens og de faglige forskningsråds afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Bestemmelsen indeholder dog bemyndigelse for uddannelses- og forskningsministeren til at fastsætte regler om, at klager over retlige spørgsmål i forbindelse med afgørelser truffet af de faglige forskningsråd eller af den instans, som rådet har delegeret bevillingskompetencen til, kan indbringes for ministeren.

Uddannelses- og forskningsministeren har med hjemmel i bestemmelsen udstedt bekendtgørelse nr. 321 af 30. marts 2014 om adgang til at klage over de faglige forskningsråds afgørelser efter lov om forskningsrådgivning m.v. Her fremgår det, at den, som et fagligt forskningsråds afgørelse vedrører, kan klage til uddannelses- og forskningsministeren over retlige spørgsmål i forbindelse med afgørelsen senest 4 uger efter at afgørelsen er meddelt den pågældende.

Der er ikke uden særlig lovbestemmelse herom adgang til at indbringe Danmarks Frie Forskningsfonds afgørelser for anden forvaltningsmyndighed.

Med stk. 1 foreslås dette almindelige udgangspunkt fraveget, således at Danmarks Forskningsfonds afgørelser inden for en frist på fire uger skal kunne indbringes for Uddannelses- og Forskningsministeriet. Uddannelses- og Forskningsministeriet skal i klagebehandlingen alene kunne prøve retlige spørgsmål. Herved sikres en balance mellem på den ene side den enkelte parts retssikkerhed og på den anden side fondens faglige uafhængighed.

Forslaget er i overensstemmelse med gældende ret for Det Frie Forskningsråd. Med forslaget skrives klageadgangen dog direkte ind i loven, hvor klageadgangen i dag hviler på en bekendtgørelse.

I den nuværende vejledning nr. 9270 af 6. maj 2014 om behandling af klager over Det Frie Forskningsråds afgørelser anføres, at der med retlige spørgsmål eksempelvis menes, om Danmarks Frie Forskningsfond har truffet afgørelse efter de gældende regler i loven, bekendtgørelser udstedt i medfør af loven, forskningsrådets opslag og lignende, om regelgrundlaget er forstået korrekt, om et eller flere medlemmer af fonden eller en ekstern bedømmer har været inhabile i forbindelse med behandlingen af ansøgning om bevilling, om fonden har inddraget usaglige hensyn eller ulovlige kriterier i forbindelse med behandlingen af ansøgning om bevilling, om fonden har overholdt forvaltningslovens regler om partsaktindsigt, parts høring, begrundelse for afslag og klagevejledning.

At der kun kan klages over retlige spørgsmål medfører, at der ikke kan klages over faglige spørgsmål i forbindelse med afgørelser truffet af Danmarks Frie Forskningsfond. Som det fremgår af den nuværende vejledning kan der eksempelvis ikke klages over den fagligt baserede vurdering, som foretages, når udvalget skal vælge mellem flere kvalificerede ansøgninger om bevilning, herunder vurderinger baseret på videnskabelig eller forskningsmæssig fagkundskab, f.eks. formuleringen i ansøgningen af problemformuleringer, forsøgsbeskrivelser og hypoteser eller over udvalgsmedlemmers faglige kvalifikationer.

Det kan alene klages over forvaltningsretlige afgørelser. Der kan således ikke klages over de procesledende beslutninger, som træffes under behandlingen af en sag. Som eksempler på sådanne procesledende beslutninger nævner vejledningen beslutning om en ansøgning skal sendes til ekstern bedømmelse, beslutning om udpegning af en ekstern bedømmer, beslutning om en ansøgning hører hjemme i et givent udvalg, eller om ansøgningen falder uden for rådets faglige område og dermed skal overføres til et andet forskningsråd.

Med bestemmelsen i *stk. 2* foreslås det, at en klage over en afgørelse truffet af Danmarks Frie Forskningsfond skal fremsendes til fonden. Der indføres med forslaget en såkaldt remonstrationsordning, hvorefter fonden i forbindelse med en klage kan beslutte at genoptage den konkrete sag og træffe en ny afgørelse. Indførelsen af en remonstrationsordning vil generelt imødekomme hensynet til en hurtig og effektiv klagesagsbehandling.

Med den foreslåede remonstrationsordning kan man forestille sig tre forskellige scenarier, der kan opstå, når Danmarks Frie Forskningsfond modtager en klage. For det første kan fonden vælge ikke at genoptage sagen. I dette tilfælde skal fonden snarest efter modtagelsen af klagen sende sagen videre til Uddannelses- og Forskningsministeriet. For det andet kan fonden vælge at genoptage sagen og træffe en ny afgørelse, der nu giver parten fuldt ud medhold. I dette tilfælde skal der ikke gøres videre i sagen. For det tredje kan fonden vælge at genoptage sagen og træffe en ny afgørelse, der (stadig) ikke giver parten fuldt ud medhold. I dette tilfælde kan parten vælge at klage over den nu nye afgørelse. En sådan klage skal igen i overensstemmelse med *stk. 2* fremsendes til fonden senest 4 uger efter, at den nye afgørelse er meddelt den pågældende, jf. *stk. 1*. Når fonden genoptager en sag, skal dette ske i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige principper, herunder reglerne for tilbagekaldelse af begunstigende forvaltningsakter.

Med bestemmelsen fastsættes, at når Danmarks Frie Forskningsfond sender en klagesag videre til Uddannelses- og Forskningsministeriet, skal fonden videresende klagen, sagens dokumenter samt fondens udtalelse til sagen til uddannelses- og forskningsministeren. Det vil således i almindelighed ikke være nødvendigt for ministeriet særskilt at indhente akter og udtalelse fra fonden. Fondens skal videresende sagen snarest efter modtagelsen af klagen. Heri ligger, at fonden skal ekspedere sagen med fornøden hurtighed. Normalt bør sagen blive videresendt inden for en måned efter modtagelsen af klagen. Herved gives der fonden rimelig tid til ud over at vurdere sagen i lyset af klagen at samle sagens dokumenter samt udarbejde udtalelsen.

Med *stk. 3* vil uddannelses- og forskningsministeren få hjemmel til at fastsætte nærmere regler for klagebehandlingen. Der vil herved kunne fastsætte nærmere regler for klageprocessen inden for de rammer, der følger af de foreslåede *stk. 1* og *2*. Uddannelses- og forskningsministeren vil f.eks. kunne fastsætte frister for, hvornår klagen, sagens dokumenter samt fondens udtalelse skal videresende til sagen til uddannelses- og forskningsministeren i det tilfælde, hvor fonden vælger at fastholde afgørelsen.

Til § 34

Efter § 35, *stk. 2*, i lov om forskningsrådgivning fører uddannelses- og forskningsministeren tilsyn med bevillingsanvendelsen og legaliteten i forbindelse med Det Frie Forskningsråds arbejde.

Med bestemmelsen foreslås, at uddannelses- og forskningsministeren fører tilsyn med Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond. Med en sproglig ændring lovfæstes gældende praksis. Uddannelses- og forskningsministeren fører således i dag tilsyn med begge organer uanset det forhold, at tilsynet med Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd ikke følger eksplicit af lov om forskningsrådgivning m.v., men alene finder sted efter almindelige regler.

Med tilsynet menes tilsyn med anvendelse af de tildelte bevillinger samt et legalitetstilsyn, herunder tilsyn med at rådet og fonden udøver sit virke lovligt.

Til § 35

Det foreslås med bestemmelsen i *stk. 1* at give uddannelses- og forskningsministeren hjemmel til, at denne kan bemyndige en statslig myndighed under ministeriet eller andre statslige myndigheder efter forhandling med vedkommende minister til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt uddannelses- og forskningsministeren.

Bestemmelsen går i første række ikke videre, end hvad der allerede gælder efter almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, hvorefter en minister på ulovbestemt grundlag kan delegere kompetence til myndigheder, der ligger i det administrative hierarki under ministeriet. I anden række gives der med bestemmelsen imidlertid uddannelses- og forskningsministeren mulighed for også at kunne delegere kompetence til en myndighed, der ligger i det administrative hierarki under en anden minister. Herved sikres det, at uddannelses- og forskningsministeren, hvis der f.eks. træffes beslutning om flytning af en myndighed under ministeriet, kan henlægge myndighedsopgaver efter loven til en sådan myndighed, hvis dette findes hensigtsmæssigt. Delegation til en myndighed inden for et andet ministerområde vil alene kunne ske efter forhandling med den pågældende minister.

Med bestemmelsen i *stk. 1* gives uddannelses- og forskningsministeren mulighed for at kunne gennemføre en samlet regulering af spørgsmål om delegation og klageadgang, jf. nedenfor, efter loven, idet ministeren kan udstede en bekendtgørelse, der samlet regulerer disse forhold.

Efter bestemmelsen i *stk. 2* foreslås det, at der gives uddannelses- og forskningsministeren hjemmel til, at denne kan fastsætte regler om adgangen til at påklage afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelse efter *stk. 1*, herunder at afgørelserne ikke skal kunne påklages. Bestemmelsen angår, jf. henvisningen i bestemmelsen til *stk. 1*, alene afgørelser, der træffes i henhold til en delegation af ministerens beføjelser efter dette lovforslag. Afgørelser, der træffes på andet grundlag, falder udenfor. Bestemmelsen giver ministeren mulighed for f.eks. at fastsætte regler om klagefrister, klagevejledning og om prøvelsesbegrænsning i klageinstansen, men også til helt at afskære klageadgangen.

Med bestemmelsen i *stk. 3* får uddannelses- og forskningsministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om udøvelsen af de beføjelser, som en anden statslig myndighed efter forhandling med vedkommende minister bliver bemyndiget til at udøve efter *stk. 1*. Bestemmelsen omhandler de tilfælde, hvor ministeren udnytter sin adgang til at delegere beføjelser efter lovforslaget til statslige myndigheder uden for Uddannelses- og Forskningsministeriets ressort. De regler, som ministeren kan fastsætte i medfør af bestemmelsen, kan eksempelvis vedrøre sagsbehandlingsskridt og fastsættelse af frister.

Til § 36

I lov om Danmarks Grundforskningsfond henvises der i § 2, *stk. 1*, nr. 2, til Det Frie Forskningsråd og i § 5, 1. pkt., til Det Frie Forskningsråd og lov om forskningsrådgivning m.v.

Med den foreslåede bestemmelse i § 36, nr. 1 og 2, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond og den gældende lov erstattet med det fremsatte lovforslag med ny titel, at ændre navnet og lovhenvisningen i lov om Danmarks Grundforskningsfond.

Til § 37

I lov om Danmarks Innovationsfond henvises der i § 8, *stk. 1*, 2. pkt., og § 18, *stk. 2*, 2. pkt., til lov om forskningsrådgivning m.v. Med den foreslåede bestemmelse i § 37, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at lov om forskningsrådgivning erstattes med det fremsatte lovforslag med ny titel, at ændre navnet og lovhenvisningen i lov om Danmarks Innovationsfond.

Til § 38

I lov om sektorforskningsinstitutioner henvises der i § 1, *stk. 3*, § 3, *stk. 2* og § 4, *stk. 7*, 2. pkt., til Det Frie Forskningsråd og i § 5, 1. pkt., til Det Frie Forskningsråd og lov om forskningsrådgivning m.v.

Med den foreslåede bestemmelse i § 38, nr. 1 og 2, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond og den gældende lov erstattet med det fremsatte lovforslag med ny titel, at ændre navnet og lovhenvisningen i lov om sektorforskningsinstitutioner.

Til § 39

I lov om De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland henvises der i § 10, *stk. 2*, 2. pkt., til Det Frie Forskningsråd. Med den foreslåede bestemmelse i § 39, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond, at ændre navnet i lov om De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland.

Til § 40

I lov om Det Økonomiske Råd og Det Miljøøkonomiske Råd henvises der i § 2, *stk. 3*, 4. pkt., og *stk. 4*, 4. pkt., til Det Frie Forskningsråd. Med den foreslåede bestemmelse i § 40, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond, at ændre navnet i lov om Det Økonomiske Råd og Det Miljøøkonomiske Råd.

Til § 41

I lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer m.v. henvises der i § 4, *stk. 2*, 1. pkt., til Det Frie Forskningsråd. Med den foreslåede bestemmelse i § 41, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond, at ændre navnet i lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer m.v.

Til § 42

I lov om folkeoplysningsloven henvises der i § 47, stk. 2, nr. 1, til Det Frie Forskningsråd. Med den foreslåede bestemmelse i § 42, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond, at ændre navnet i folkeoplysningsloven.

Til § 43

I fiskeriloven henvises der i § 104, stk. 1, 5. pkt., til Det Frie Forskningsråd. Med den foreslåede bestemmelse i § 43, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond, at ændre navnet i fiskeriloven.

Til § 44

I landbrugsstøtteloven henvises der i § 8, stk. 2, 2. pkt., stk. 3, 3. pkt., og stk. 4, 2. pkt., til Det Frie Forskningsråd. Med den foreslåede bestemmelse i § 44, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond, at ændre navnet i landbrugsstøtteloven.

Til § 45

I lov om videnskabsetisk behandling af sundhedsvidenskabelige forskningsprojekter henvises der i § 38, stk. 1, nr. 2, til Det Frie Forskningsråd. Med den foreslåede bestemmelse i § 45, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond, at ændre navnet i lov om videnskabsetisk behandling af sundhedsvidenskabelige forskningsprojekter.

Til § 46

I lov kildeskatteloven henvises der i § 48 E, stk. 4, til Det Frie Forskningsråd og lov om forskningsrådgivning m.v.

Med den foreslåede bestemmelse i § 46, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond og den gældende lov erstattet med det fremsatte lovforslag med ny titel, at ændre navnet og lovhenvisningen i kildeskatteloven.

Til § 47

I ligningsloven henvises der i § 8 H, stk. 2, 2. pkt., til Det Frie Forskningsråd. Med den foreslåede bestemmelse i § 47, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond, at ændre navnet i ligningsloven.

Til § 48

I lov om Dansk Institut for Internationale Studier henvises der i § 3, stk. 2, nr. 1, til Det Frie Forskningsråd. Med den foreslåede bestemmelse i § 48, nr. 1, foreslås som konsekvens af, at Det Frie Forskningsråd med det fremsatte lovforslag foreslås ændret til Danmarks Frie Forskningsfond, at ændre navnet i lov om Dansk Institut for Internationale Studier.

Til § 49

[...]

Til § 50

Bestemmelsen fastsætter lovens territoriale anvendelsesområde og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.